

Hur lärare svarar på statsmaktens interkulturella uppdrag

En kvalitativ studie kring hur lärare upplever att undervisa i det
mångkulturella klassrummet

Av: Alexandra Afram

Handledare: Erik Berggren

Södertörns högskola | Institutionen för lärarutbildningen

Självständigt arbete 15 hp

Samhällskunskap III | Hösttermin 2021

Ämneslärarutbildning med interkulturell profil med inriktning mot gymnasieskola

Abstract

The purpose of this study is to examine how teachers' conditions for and experiences of teaching in a multicultural classroom and how teachers relate to the intercultural mission. To examine this purpose the study takes part in a qualitative study based on semi-structured interviews with teachers from a county in Stockholm, Sweden. The study's theoretical framework underlines the sociocultural perspective and the intercultural perspective along with the term multicultural. The results show that several of the interviewees expressed that time had an impact on teaching in the classroom. It takes time and energy to adapt the lessons to each student and their needs. It also takes time to plan the lessons which affects the recovery time which is very needed for the teaching quality of the lesson. The results show that the teacher's knowledge of how they are supposed to teach in a multicultural classroom and how to adapt to an intercultural approach comes from their own experiences and not from any kind of education or course. The teachers have then learned how to handle different difficulties and challenges together with their colleagues. The teachers express that they use the students' cultures, backgrounds, experiences and compare different countries in the lesson to get the students to relate to the teaching material. From their own experiences the teachers have developed qualities that they consider important to have in a multicultural classroom. These qualities create a positive and safe environment where students can feel comfortable and open up for discussions. The results show that some of the teachers expressed that smaller groups contribute to better quality and make it easier to teach. This makes it easier for students to focus and interact with each other.

Title: How teachers respond to the government's intercultural mission. A qualitative study of how teachers experience teaching in the multicultural classroom.

Author: Alexandra Afram

Number of words: 14 512

Keywords: Intercultural, Multicultural, Intercultural approach, Intercultural perspective, Intercultural mission

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att undersöka lärares förutsättningar för och upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum och hur lärare förhåller sig till det interkulturella uppdraget. För att undersöka detta syfte använder studien en kvalitativ metod baserat på semistrukturerade intervjuer med lärare från en ort i Stockholms län. Studiens teoretiska ramverk understryker det sociokulturella perspektivet och det interkulturella perspektivet tillsammans med begreppet mångkulturell. Resultatet visade att flera av intervjupersonerna uttryckte att tiden hade en påverkan i undervisningen. Det tar tid och energi att anpassa lektionerna efter varje elev och dess behov. Det tar även tid att planera lektionerna vilket påverkar återhämtningstiden som behövs för att undervisningen ska ha en kvalitet. Resultatet i studien visar att lärares kunskaper om hur de ska undervisa i ett mångkulturellt klassrum och inäta ett interkulturellt förhållningssätt kommer från deras egna erfarenheter och inte från någon utbildning eller kurs. Lärarna har även lärt sig att hantera svårigheter och utmaningar tillsammans med sina kollegor. Intervjupersonerna uttrycker att de använder elevernas kulturer, bakgrunder, erfarenheter och jämför olika länder i lektionen för att få eleverna att relatera till undervisningen. Av egna erfarenheter har lärarna även utvecklat egenskaper som de anser vara viktiga att ha i ett mångkulturellt klassrum. Dessa egenskaper skapar en positiv och trygg miljö där eleverna kan känna sig bekväma för att öppna upp diskussioner. Resultatet visade att några av lärarna uttryckte att mindre grupper bidrar till en bättre kvalitet och gör det lättare att undervisa. Detta leder till att eleverna lättare kan fokusera och interagera med varandra.

Titel: Hur lärare svarar på statsmaktens interkulturella uppdrag. En kvalitativ studie kring hur lärare upplever att undervisa i det mångkulturella klassrummet.

Författare: Alexandra Afram

Antal ord: 14 512

Nyckelord: Interkulturell, Mångkulturell, Interkulturellt förhållningssätt, Interkulturellt perspektiv, Interkulturellt uppdrag

Förord

Att skriva denna studie har varit en utmaning i sig men har tillfört nya kompetenser och erfarenheter till min framtida yrkesroll som lärare. Jag vill först och främst tacka alla pedagoger som ställt upp i denna studie och bidragit med sina kunskaper om hur det är i praktiken. Utan er hade det inte varit möjligt att utföra denna studie. Jag vill även tacka min handledare Erik Berggren som under denna process väglett mig. Tack Erik för ditt engagemang och uppmuntran.

Alexandra Afram

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund.....	2
1.1.1 Interkulturell utbildning - en policy.....	2
1.1.2 Interkulturell utbildning i Sverige.....	3
1.2 Syfte.....	4
1.3 Frågeställningar.....	4
2. Tidigare forskning	5
2.1 Lärares upplevelser och åsikter i det mångkulturella klassrummet.....	5
2.3 Utbildning i det mångkulturella klassrummet.....	7
2.4 Lärares upplevelser av en interkulturell utbildning.....	9
2.5 Studiens relevans till tidigare forskning.....	10
3. Metod och material	11
3.1 Val av metod.....	11
3.2 Studiens urval.....	12
3.3 Tillvägagångssätt.....	12
3.4 Analysmetod.....	13
3.5 Forskningens tillförlitlighet och äkthet.....	14
3.6 Vetenskapsrådets forskningsetiska principer.....	15
4. Teoretiska perspektiv	17
4.1 Sociokulturellt perspektiv.....	17
4.1.1 Kontext och mediering i teorin.....	17
4.1.2 Kommunikation som ett samspel i kulturen.....	18
4.2 Interkulturellt perspektiv.....	19
4.2.1 Interkulturell pedagogik.....	19
4.2.2 Interkulturella läroprocesser.....	20
4.2.3 Interkulturell utbildning.....	20
4.3 Mångkulturell.....	21
5. Resultat och analys	22
5.1 Information om intervjupersonerna.....	22
5.2 Tidsproblematik.....	23
5.3 Erfarenhetsbaserad kunskap.....	25

5.4 Varierande perspektiv.....	28
5.5 Sammanfattande resultat.....	32
6. Diskussion och slutsats.....	34
6.1 Vilka utmaningar stöter lärare på i det mångkulturella klassrummet?.....	34
6.2 Hur ser lärare på att inta ett interkulturellt förhållningssätt i undervisningen?.....	35
6.3 Vilka resurser har lärare i form av utbildning, fortbildning och handledning samt vilket stöd anser lärare att de kan komma att behöva i det mångkulturella klassrummet?.....	36
7. Vidare forskning av studien.....	38
Referenslista.....	39
Bilagor.....	42
Bilaga 1. Brev till lärarna.....	42
Bilaga 2. Intervjuguide.....	43

1. Inledning

Sverige är ett av de många länder i Europa som tagit emot stora flyktingströmmar från länder som har drabbats av krig, svält och miljökatastrofer. Detta har lett till att landet har ökat sin kulturella och språkliga mångfald i både samhället och i skolan. Flyktingströmmarna har skapat en ökad ekonomisk globalisering på grund av att den språkliga kontakten mellan olika länder har ökat (Cummin 2001, s.1; Cummin & Wadensjö 2018, s.14). Flyktingströmmarna till Sverige år 2015 ökade kraftigt på grund av kriget i Syrien där landet totalt hade 162 877 asylsökande varav 48 149 var kvinnor och 114 728 var män (SCB 2021). Konsekvensen av den ökade migrationen i Sverige har fått landet i en riktning där en konstant förändring pågår som man måste förhålla sig till (Fryk 2016, s. 95). Den ökade mångfalden i samhället har resulterat i allt fler kulturmöten i samhället vilket skapar ett krav på människans förmåga att hantera olika kulturella sammanhang (Stier & Sandström 2009, s.11). De kulturmöten och de interkulturella samspel som sker mellan människor har blivit allt mer väsentliga. Därför är det grundläggande för individen att utveckla sina förmågor inom kulturkunskaper och kommunikationsfärdigheter (Stier 2019, s. 13).

Den kulturella mångfaldens ökning har haft sin påverkan inom skolans ramar där ett flertal olika utmaningar har skapats som pedagoger ställts inför (Cummin & Wadensjö 2018, s.15-16). I en mångkulturell skola finns det många utmaningar som pedagoger ställs inför men det kan samtidigt vara en möjlighet att utveckla sina kunskaper om det mångkulturella samhället (Skolverket 2021 s.5). En del i gymnasieskolans uppdrag är därför att kunna skapa en internationell solidaritet i undervisningen. Att som människa utveckla förmågan att se världen utifrån ett globalt perspektiv bidrar till att se värdet i den kulturella mångfalden (Skolverket 2011). Skolans uppdrag är därför att inta ett interkulturellt perspektiv i undervisningen (SOU 1983:57). Pedagogens uppdrag är att förmedla och utveckla elevens kunskaper "för den kulturella mångfalden inom landet" (Skolverket 2011). Dock förekommer det inte hur lärare ska förhålla sig till det mångkulturella klassrummet och hur de ska inta ett interkulturellt perspektiv i undervisningen.

Detta ämne är angeläget med tanke på det mångkulturella samhälle vi lever i idag som speglar sig hur skolväsendet ser ut. Studien har sin utgångspunkt i att undersöka gymnasielärares upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum och hur de förhåller sig till det interkulturella uppdraget i undervisningen. Styrdokumenten har många krav och mål som

lärare ska uppfylla i undervisningen men hur är det egentligen i praktiken och hur svarar lärare på statsmaktens interkulturella uppdrag? Förutom att undersöka denna infallsvinkel väljer jag att ta reda på vad för resurser lärare har i praktiken och vad för stöd de kan komma att behöva för att uppfylla detta uppdrag i verkligheten.

1.1 Bakgrund

I detta avsnitt redogörs en introduktion till varför det interkulturella förhållningssättet ska användas i undervisningen och dess policy i utbildningssystemet. I Europa har vi en policy som är framtagen av Europarådet kring hur utbildningen ska inta ett interkulturellt förhållningssätt. I Sverige har vi ett uppdrag från statsmakten och ett styrdokument som lärare ska följa. Detta är något som jag kommer framföra i avsnittets kommande stycken.

1.1.1 Interkulturell utbildning - en policy

Termen interkulturell utbildning används i Europa och England till skillnad från USA, Kanada och Australien där termen multikulturell utbildning används. Båda termerna kan ersätta varandra och kan ses som synonymer (Leeman 2003, s.32). I Norge och även Storbritannien kan även termen anti-rasistisk undervisning användas (Fredriksson & Wahlström 1997, s. 67). I denna studie kommer jag att använda mig av begreppet interkulturell undervisning/förhållningssätt. Det framkommer många olika dokument som fungerar som tydliga styrdokument kring vad ett interkulturellt förhållningssätt är och hur det ska tillämpas i praktiken. I en artikel framtagen av Europarådet "Intercultural cities policy briefs, Urban policies for intercultural education" (u.å) har de utvecklat ett interkulturellt förhållningssätt till både mångfald och integration som ska underlätta för olika städer att minska problem inom migration och kulturell mångfald. Det interkulturella perspektivet fokuserar dels på skolan och ser det som en plats för interkulturella utrymmen som har en möjlighet att lära och praktisera ut en kulturell ömsesidighet, pluralism (kulturell mångfald) och medborgarskap. Skolan är ett rum för interkulturellt lärande och interaktion, där städer bör hantera mångfald i skolorna för att de inte ska bli kulturellt/etniskt segregerade. Detsamma gäller även lärare i skolorna, de skall undervisa i enlighet med hur samhället ser ut och undvika att de blir segregerade. Resurser ska även ges till skolorna för att främja alla elever och elever med ett annat modersmål. Pedagogiska metoder som kollaborativt lärande (två/fler personer lär sig tillsammans)

motiverar eleverna och får de att stödja och uppmuntra varandra vilket bygger upp ett förtroende mellan varandra. Utbildning inom interkulturell kompetens och kunskap om mångfald och hur det påverkar samhället bör förse och erbjudas av städer och skolor till både pedagoger och elever. En interkulturell kompetens i utbildningen för elever kan inkluderas i de flesta ämnena som finns i läroplanen som exempelvis samhällsvetenskap, historia eller ett språkämne. Både pedagoger och elever kan ta del av utbildningar som fokuserar på “mångfald och samlevnad” (Europarådet u.å, min översättning).

Utbildningssystemet har ett uppdrag att utveckla varje elev inom skolsystemet genom att bidra till en utbildning som gynnar deras interkulturella och språkliga kompetenser. Detta förblir en stor utmaning för utbildningssystemet att kunna främja varje elev och utveckla dess kompetenser till att bli en effektiv medborgare i samhället. Den interkulturella utbildningen ska förutom att utbilda eleverna i kompetenser för att bli en effektiv medborgare även utveckla öppna attityder gentemot andra och samhället (Europarådet u.å). I en rapport av Europarådet “Plurilingual and intercultural education: Definition and Founding Principles” skrivs att en flerspråkig och interkulturell utbildning ska omfatta dels ett erkännande av den språkliga och kulturella mångfalden, att med rättighet kunna använda sina språkliga kunskaper som ett verktyg för att lära sig och att få erfarenhet inom språkliga kunskaper som ska förbereda en att utveckla egna kompetenser efter att ha lämnat skolan. Det sista som Europarådet understryker är att utifrån värdet av mänskliga dialoger ska man utveckla förståelse för andra språk och kulturer vilket ska främja en “interkulturell förståelse och en ömsesidig acceptans” bland varandra (Europarådet u.å, min översättning).

1.1.2 Interkulturell utbildning i Sverige

Med ett beslut i riksdagen år 1985 ska all undervisning i skolan “präglas av ett interkulturellt perspektiv” (SOU 1983:57). Efter beslutet från riksdagen skrev Skolöverstyrelsen SÖ och Statens Institut för Läromedel (SIL) om vad en interkulturell undervisning ska omfatta i foldern ”Interkulturellt synsätt i undervisning och läromedel” 1986 av Skolöverstyrelsen [SÖ]/Statens institut för läromedel [SIL]. I foldern skriver SÖ och SIL att en interkulturell undervisning:

- gäller alla elever
- är inte ett ämne utan ett förhållningssätt som skall tillämpas i alla ämnen
- skall präglade all verksamhet i skolan

- skapar förutsättningar för ömsesidig respekt och förståelse i klassen, skolan och närsamhället
- startar en process på väg mot samhörighet mellan grupper inom det svenska samhället och mot internationell solidaritet (Beijer 1986, s.16).

I läroplanen för gymnasieskolan står det att den kulturella mångfalden bidrar till ett ansvar på individens förmåga att förstå värdet av det. Därför är skolan en plats för att förmedla och utveckla elevers kunskaper om den kulturella mångfald som finns i samhället. Genom att förstå värdet av den kulturella mångfalden ska elever förstå andra människor i sin omgivning. Skolväsendet har ett tongivande uppdrag att “vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram”. Att vara öppen och se saker och ting från olika perspektiv ska hjälpa eleverna att förstå “värderingar, uppfattningar och problemställningar samt konsekvenserna av dessa”. Skolan ska främja alla elever och se till att denna kulturella mötesplats ska “stärka denna förmåga hos alla som verkar där” (Skolverket 2011).

1.2 Syfte

Syftet med studien är att undersöka lärares förutsättningar för och upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum och hur lärare i en ort i Stockholms län förhåller sig till det interkulturella uppdraget.

1.3 Frågeställningar

För att besvara syftet kommer undersökningen att fokusera på tre frågeställningar:

- Vilka utmaningar stöter lärare på i det mångkulturella klassrummet?
- Hur ser lärare på att inta ett interkulturellt förhållningssätt i undervisningen?
- Vilka resurser har lärare i form av utbildning, fortbildning och handledning samt vilket stöd anser lärare att de kan komma att behöva i det mångkulturella klassrummet?

2. Tidigare forskning

Detta avsnitt redogör för de tidigare forskningarna som legat till grund för denna undersökning. De utvalda forskningarna som valts ut i studien har diskuterats utifrån olika perspektiv i samband med hur det finner sig relevant i koppling till denna undersökning.

2.1 Lärares upplevelser och åsikter i det mångkulturella klassrummet

I doktorsavhandlingen "Utmanande och givande. Lärares tankar om arbete i ett mångkulturellt klassrum" av Sanna Airio 2010 som forskade om det mångkulturella klassrummet i finlandssvenska grundskoleklasser utifrån lärarnas perspektiv och deras upplevelser kring att vara lärare samt hur de upplever att undervisa elever med invandrabakgrund. Forskningsmetoden i denna avhandling grundar sig på en kvalitativ innehållsanalys med 38 elektroniska frågeformulär, intervjuer och observationer. De flesta lärarna från frågeformuläret hade en erfarenhet av att undervisa invandrarelever men hade dock stora skillnader på sina erfarenheter, där vissa lärare hade undervisat under 1 år och andra över 16 år (Airio 2010, s.49).

I resultatet fokuserar Airio på att analysera två frågor som ingick i frågeformuläret som lärarna fick svara på, "Att vara lärare i ett mångkulturellt klassrum är..." och "När jag undervisar invandrarelever känner jag mig...". Den första frågan fick olika typer av respons men för det mesta var det vad majoriteten av lärarna uttryckte. Många känner att det är utmanande och krävande på grund av kulturella skillnader i klassrummet. Många lärare känner att det är intressant och givande och andra känner att det inte riktigt är någon skillnad från att undervisa i ett annat klassrum och ses därför mer som en "vardag". Lärare ser även det mångkulturella klassrummet som en intressant utmaning och känner att det kan vara en förmån att ha elever med en invandrabakgrund för klassen. Dock har ett fåtal lärare nämnt att det finns en tidsbrist när det kommer till att planera lektioner utifrån varje individ och anser därför att extra ersättning borde införas. Den andra frågan fick ingen utförlig respons vilket Airio anser kan bero på att frågan är för personlig och kan därför ha ett flertal olika bakgrundsfaktorer som påverkar svaret. Trots det uttryckte många att de kände "som vanligt" och ett fåtal att de inte riktigt räckte till och andra lärare kände en skuld av att de inte hinner med allt i arbetet (Airio 2010, s. 51-55).

En annan forskare Mieke Witsel har i sin artikel "Teaching and learning issues in the multicultural classroom" 2003 utforskat om interkulturella kommunikationssvårigheter som

föreläsare i Holland University, i Amsterdam står inför i det mångkulturella klassrummet. Witsel uttrycker att det inte alltid är lätt som lärare att undervisa en stor grupp med elever trots att alla i klassrummet tillhör en och samma kulturell bakgrund. Arbetet blir även allt mer belastande ifall alla i klassrummet tillhör olika kulturer, eftersom det leder till att alla har olika typer av inlärningsstilar och olika förväntningar som läraren får möta. Som lärare i det mångkulturella klassrummet kan man komma att stöta på ett flertal olika tillvägagångssätt att strukturera en uppsats eller text där eleverna använder sig av olika perspektiv beroende på vad de har lärt sig vid en annan tidpunkt. Detta leder till att läraren måste utbilda sig inom de olika tillvägagångssätten som hen kan stöta på i det mångkulturella klassrummet.

I artikeln "Educating the old and newcomers: Perspectives of teachers on teaching in multicultural schools in Sweden" 2016 av Margaret A. Obondo, Pirjo Lahdenperä & Pia Sandevärn undersöker om de pedagogiska behov som nyanlända elever har i samband med lärares åsikter och upplevelser om de utmaningar som finns i det mångkulturella klassrummet. Forskarna har med hjälp av en kvalitativ metod som utgångspunkt och material från fokusgruppsintervjuer samt text-analyser från lärares lektioner undersökt studiens syfte. Lärarna som intervjuades hade alla arbetat i ett mångkulturellt klassrum men hade olika erfarenheter i samband med hur många år de hade jobbat och deras syn om att undervisa i en kulturell och språklig klassrumsmiljö. Resultatet kring frågan om hur lärare reagerar på olika grupper i sina klassrum hade olika svar, där vissa lärare såg ett klassrum med många nationaliteter som något positivt eftersom det representerar hur världen ser ut och att alla kan lära sig nya saker hela tiden. Andra lärare såg mångfalden mer som en svårighet eftersom det ibland kan associeras med sociala problem (Obondo, Lahdenperä & Sandevärn 2016, s.185). Vissa lärare ser ett klassrum med varierad språklig mångfald som en möjlighet att lära sig av varandra, se nya perspektiv på saker och ting samt kunna uppleva nya kulturer. Medan andra lärare ser ett klassrum med varierad mångfald som ett hinder där språket hos de nyanlända eleverna är en svårighet för dem vilket leder till inläringssvårigheter. Enligt vissa lärare anser de att ansvaret ligger hos barnen själva men även föräldrarna att försöka anpassa sig till det nya skolsystemet medan andra lärare anser att skolan och lärarna ska anpassa och förändra klassrummet efter de kulturer och språk som finns. De pedagogiska faktorerna för läraren är det som påverkas ifall man inte anpassar undervisningen efter det mångkulturella klassrummet. Det är upp till läraren att ändra på sättet som de undervisar för att gynna alla elever som finns i klassrummet. Vissa lärare kallar detta för ett interkulturellt arbete när lärare förändrar sitt tillvägagångssätt att undervisa sina elever. Många lärare i det mångkulturella klassrummet

anser att de utmaningar som förekommer mest är både “pedagogiska, strukturella och organisatoriska problem på kommunal och skol- och klassrumsnivå” (Obondo, Lahdenperä & Sandevärn 2016, s.190).

2.3 Utbildning i det mångkulturella klassrummet

I studien “Examples of Current Issues in the Multicultural Classroom” 2015 av Merfat Ayesh Alsubaie forskade han om det mångkulturella klassrummet för att komma fram till en slutsats om vad både läraren och eleven kan möta för utmaningar. De utmaningar som både elever och pedagoger kan komma att möta i det mångkulturella klassrummet är att kunna anpassa sig till en helt ny och främmande kulturell miljö, låga akademiska prestationer från eleverna och ett tillitsproblem mellan läraren och eleven, eleven i sig själv samt eleven och den nya kulturen. Alsubaie talar om en mängd svårigheter som kan uppstå i undervisningen när lärare och elever stöter på människor från en annan kulturell bakgrund än sin egna. Detta påverkar elevens akademiska prestationer och är därför anledningen till varför lärare borde få tillgång till en professionell utvecklingsmöjlighet som hjälper dem att lära sig hur en mångkulturell undervisningen ska handskas, appliceras och användas i praktiken (Ayesh Alsubaie 2015).

Alsubaie lägger ett stort fokus på att beskriva relationen mellan utbildning och kultur. Utbildningssystemet ska reflektera kulturen och anpassa sig efter eleverna i klassrummet och deras kulturer. När läraren anpassar sin undervisning efter elevernas kulturer hjälper det eleverna att skapa ett självförtroende som förbättrar deras prestationer eftersom de känner sig bekväma att dela med sig av sina tankar och åsikter. Att använda aktiviteter som exempelvis utflyktsresor som undervisningsmetod i det mångkulturella klassrummet kan få elever att integrera med varandra och individer från olika kulturer. Denna undervisningsmetod hjälper eleven att utveckla en kulturell medvetenhet mellan varandra. Utbildningen i det mångkulturella klassrummet ska fokusera på mångkultur och dess värde och applicera förmågan hos eleverna att uppmuntra varandra och skapa tillit gentemot varandra. Att få eleverna att förstå värdet av mångkultur hjälper att öka en medvetenhet kring den mångkulturella utbildningen och leder till nya tankar och idéer hos eleverna vilket kan hjälpa dem i framtiden. Läraren ska framstå som ett exempel och utbilda sina elever om de kulturer som finns inom och utanför klassrummet. Tanken bakom detta är för att lära eleverna att respektera och tillämpa den kultur som kanske en av sina klasskamrater har vilket i sig hjälper

till att överkomma de kulturella skillnader som finns bland eleverna och på så sätt sträva efter en interkulturell integration i klassrummet.

Enligt Alsubaie ska lärare som undervisar i ett mångkulturellt klassrum erhålla en kunskap om de kulturer som finns tillgängliga i klassrummet. Förutom en kunskap om kulturen ska lärare även utveckla kompetens i de erfarenheter som eleverna själva erhåller, deras kommunikationsstil och tillvägagångssättet som eleven lär sig på (Ayesh Alsubaie 2015, s.87). Problem inom tillit och miljön i klassrummet kan uppstå vilket påverkar lärares och elevers prestationer. Som lärare är det väsentligt att skapa tillit till sina elever som ingår i det mångkulturella klassrummet att de kan uppnå sina mål oavsett vad för bakgrund, inlärningsstrategi, kunskap eller erfarenheter de har. Att som lärare tro på sina elever och skapa tillit kan hjälpa dem att prestera bättre i klassrummet i och med att det bidrar till en motivation hos eleven. Det är upp till läraren att skapa en relation till eleverna men även en relation mellan eleverna för att de ska få det lättare att uttrycka sig i klassrummet vilket kan öka deras akademiska prestationer (Ayesh Alsubaie 2015, s.87-88).

Mieke Witsel har även i sin artikel "Teaching and learning issues in the multicultural classroom" 2003 svarat på frågan om att erhålla kunskaper om olika kulturer och inlärningsstrategier som studenter har kan även ha en gräns i sig om hur informerad man som lärare kan vara. Det hon anser är värdet i att ha kunskaper om kulturer och inlärningsstrategier är att kunna applicera dessa färdigheter i praktiken för att kunna skapa en innehållsrik interkulturell miljö i klassrummet. Det mångkulturella klassrummet är en miljö där verktygen man använder inom "kommunikativ skicklighet, undervisning och inlärningsstrategier och kontroll av en grupp" får justeras konstant. Som lärare är det därför mer än väsentligt att skapa ett självförtroende i sig själv och tillit bland sina elever och tro på dem för att motivera dem i sitt lärande. Att skapa tillit hjälper eleven att våga kommunicera och uttrycka sig vilket skapar en interaktion som är resultatrik, vilket hjälper läraren att öka sitt egna självförtroende (Witsel 2015, s.6-7). För att kunna skapa en interkulturell miljö kommer hon med praktiska förslag som man kan sätta i praktiken som lärare:

- Att lära känna individen
- Förstå andras beteende utifrån deras perspektiv
- Kunna hantera stress samt situationer som är oklara och krav som är oförutsägbara
- Att vara uppmärksam och lyhörd till andras kulturella bakgrund samt anpassa de förslag man vill ha till de befintliga begränsningar

- Att uttrycka sina idéer objektivt för personerna man pratar med för att de ska förstå vad man har i tanken (Witsel 2015, s. 7, min översättning)

2.4 Lärares upplevelser av en interkulturell utbildning

I studien av Soobin Choi och Se Woong Lee “Enhancing Teacher Self-Efficacy in Multicultural Classrooms and School Climate: The Role of Professional Development in Multicultural Education in the United States and South Korea” 2020 undersöker lärares erfarenheter av (PDME) professionell utveckling inom interkulturell utbildning (PDME professional development in multicultural education) förbättrar (TSMC) lärares självförtroende i mångkulturella klassrum (TSMC = teacher self-efficacy in multicultural classrooms) men även om TSMC förmedlar relationen mellan PDME och lärarnas uppfattning om skolklimatet i gymnasieskolor i både USA och Sydkorea. För att undersöka detta har forskarna utgått från tre forskningsfrågor och en medlingsanalys för att undersöka det samlade materialet till studien. Datamaterialet som forskarna använde sig av är från TALIS med material från 2018. TALIS är en internationell databas som samlar olika perspektiv och erfarenheter av lärare inom lärande och arbetsmiljöer i gymnasieskolor (Choi & Lee 2020, s.5).

Choi och Lee besvarade de tre frågeställningarna genom att undersöka de skillnader och likheter som fanns mellan de två länderna (USA och Korea). Studiens resultat genomgår skillnader och likheter utifrån den statistik som forskarna tagit fram från datamaterialet. Resultatet i studien för båda länderna visade att professionell utveckling inom interkulturell utbildning är väsentlig för lärares självförtroende i det mångkulturella klassrummet. Resultatet visade även att professionell utveckling inom interkulturell utbildning utan lärares självförtroende i mångkulturella klassrummet var positivt relaterat till skolmiljön, dessutom uppmärksammades det i studien att PDME förbättrade skolmiljön. Med hjälp av den statistik i studien visade det sig att lärandet kan bli allt mer betydelsefullt för eleverna både socialt och kulturellt. Detta genom att professionell utveckling inom interkulturell utbildning hjälper lärare i skolan att utveckla sitt självförtroende vilket påverkar elevernas akademiska lärande positivt. Studien ger en inblick kring värdet av professionell utveckling inom interkulturell utbildning eftersom det hjälper lärare att förstå eleverna och deras kulturella bakgrunder. Detta hjälper klassrumsmiljön positivt eftersom med hjälp av den kunskapen kan man försöka reducera de stereotyper som finns bland eleverna i klassrummet och istället utbilda och diskutera om de. Målet i detta är att skapa en miljö för eleverna där alla ska kunna känna sig bekväma i

klassrummet. PDME är en fördel för lärare för att kunna undervisa i det mångkulturella klassrummet med elever från olika kulturella bakgrunder. Att ha kunskap inom detta område hjälper läraren att kunna förmedla kunskaper och uppmärksamma elever om olika kulturer. En interkulturell utbildning är inte endast för en specifik grupp av elever, utan alla i klassrummet har fördelar att delta och lära sig om de olika kulturer som finns i klassrummet vilket hjälper eleverna att bygga relationer med varandra (Choi & Lee 2020, s.12).

2.5 Studiens relevans till tidigare forskning

Airios studie är relevant till min undersökning även om forskningsmetoden utgick från en kvalitativ innehållsanalys med fokus på språket till skillnad från min studie som fokuserar mer allmänt på att studera de upplevelser som lärare har i det mångkulturella klassrummet. Studien av Merfat Ayesh Alsubaie tar upp ett flertal olika svårigheter och utmaningar som sker i det mångkulturella klassrummet i andra länder än Sverige. Jag kan jämföra resultaten med intervjuer från lärare i Sverige och se ifall det finns ett samband mellan dessa svårigheter och utmaningar som lärare stöter på. Studien av Witsel är relevant till undersökningen trots att artikeln utgår ifrån föreläsare och studenter i ett mångkulturellt klassrum i universitetsnivå. Trots detta fokuserar studien på att diskutera värdet i att erhålla kunskaper om olika kulturer som kan vara till stor hjälp att använda i praktiken. Dessa kunskaper är därför väsentliga att erhålla, oavsett vilken nivå man undervisar på. De praktiska pedagogiska förslagen som Witsel kom fram med i undersökningen om självförtroende och tillit är grundläggande och kan jämföras med svaren i de intervjuer som kommer ligga till grund i min studie. Obondo, Lahdenperä & Sandevärns studie är relevant eftersom de talar om lärares perspektiv kring hur de hanterar det mångkulturella klassrummet och kan jämföra resultatet med mina intervjuer. Choi och Lee's studie är relevant i och med att det diskuteras kring hur en interkulturell utbildning är väsentlig för att hjälpa läraren att öka sitt självförtroende i det mångkulturella klassrummet. Att utbilda sig och utveckla sina kunskaper om att undervisa i ett mångkulturellt klassrum enligt forskning visar sig vara till stor fördel för både läraren och eleverna.

3. Metod och material

I detta avsnitt diskuteras studiens valda forskningsmetod och dess fördelar och nackdelar. Avsnittet diskuterar även studiens data, analysmetod, forskningens tillförlitlighet och äkthet samt hur undersökningen förhållit sig till Vetenskapsrådets fyra forskningsetiska principer.

3.1 Val av metod

Den valda metoden för undersökningen är kvalitativa semistrukturerade intervjuer. Kvalitativa intervjuer används för att kunna samla information och få kunskap om olika sociala förhållanden i samhället. Den ger chans att nå kunskap om olika människors upplevelser och känslor kring det ämnet man studerar (Eriksson-Zetterquist & Ahrne 2015, s.34-35).

Det finns olika former av kvalitativa intervjuer. En intervju som endast använder fastställda frågor/ett fastställt schema kallas för en strukturerad intervju eller standardiserad intervju (Bryman 2018, s.257). Intervjuer som bygger på frågor som är mer allmänna eller utgår från en lista kring teman som intervjun är tänkt att täcka är en ostrukturerad intervju. Denna form av intervju använder sig av en intervjuguide och tenderar oftast att vara mer informell. (Bryman 2018, s.260). Den form av kvalitativ intervju som denna undersökning använder sig av är en semistrukturerad intervju som alltså utgår från att man använder sig av en intervjuguide, men med frågor som är mer allmänna och olika teman. I en semistrukturerad intervju är man inte begränsad till att hålla sig till sin intervjuguide utan man har möjlighet till att ställa nya och improviserade frågor under intervjun när det passar. Dessutom kan man i en semistrukturerad intervju ställa följdfrågor under intervjuns gång ifall man vill få ut mer information av intervjupersonen kring ämnet (Bryman 2018, s.260, 563).

Att använda sig av en kvalitativ metod för att samla in sitt datamaterial har sina fördelar där man som forskare har möjligheten att "sätta in normer och värderingar i ett sammanhang" (Svensson & Ahrne 2015, s.12). Som nämnt ovan i texten hjälper den kvalitativa metoden att få kunskaper om olika sociala förhållanden. En kvalitativ metod hjälper även forskaren att få kunskaper och information om andra perspektiv, samhällsprocesser och miljöer. En kvalitativ metod ger möjligheten till att vara mycket mer flexibel under forskningsprocessen där man kan justera och göra nya ändringar för att anpassa forskningen (Svensson & Ahrne 2015, s.12, 14-15). Fördelen med kvalitativa intervjuer är att de är flexibla och ger möjligheten att kunna få

beskrivningar som är mycket mer detaljerade. Dessutom kan man anpassa fokuset på undersökningen utifrån de frågor som intervjupersonerna tar upp till skillnad från kvantitativa intervjuer som är mycket mer strukturerade och fasta (Christoffersen & Johannessen 2015, s.83; Bryman 2018, s. 562). Att använda sig av kvalitativa intervjuer ger alternativet till att kunna anpassa sina frågor i intervjuguiden till hur och vad intervjupersonerna svarar där man som följd kan ställa frågor som är nya (Svensson & Ahrne 2015, s.12; Bryman 2018, s.561-562). Nackdelen med att använda en kvalitativ metod är att det kan skapa en utmaning för forskaren att konstruera ett resultat utifrån den mängd data som man får fram. Dock kan detta vara en fördel för studien eftersom man kan hitta betydelsefulla mönster kring ämnet man studerar som man sedan kan jämföra och hitta likheter (Fejes & Thornberg 2019, s.35).

3.2 Studiens urval

I studien har jag utgått från ett målstyrt urval där intervjupersonerna inte valts ut slumpmässigt som i ett sannolikhetsbaserat urval, utan personerna som intervjuades hade jag haft kontakt med tidigare. Representanterna i studien var dels gamla lärare från min skolgång i gymnasiet samt lärare från min gamla praktikplats under min VFU-period. I studien har jag intervjuat 4 lärare i en ort i Stockholms län. Gymnasieskolorna som intervjupersonerna jobbade i var kommunala gymnasieskolor eller friskolor. Dock har detta inte så stor betydelse för studiens resultat eftersom syftet är att få reda på lärarnas upplevelser av att arbeta i ett mångkulturellt klassrum, vilket även kan basera sig på tidigare erfarenheter. Anledningen till att studien använder sig av ett målstyrt urval är på grund av att dessa personer som intervjuades har haft erfarenheter av att arbeta i en mångkulturell skola. Därav finns det en stor relevans att intervjua de eftersom de kan dela med sig av sina upplevelser kring ämnet till skillnad från lärare som inte har den kunskapen eller erfarenheten. Dessa erfarenheter som lärarna har i att arbeta i en skola som är mångkulturell ger möjligheten till att svara på de forskningsfrågor/frågeställningar och syftet som studien grundar sig på (Bryman 2018, s.496,498).

3.3 Tillvägagångssätt

Efter en överblick kring tidigare forskning gick jag vidare till att börja skapa min intervjuguide och de frågor som kan vara till stor relevans att ställa för att få svar på syftet och frågeställningarna i undersökningen. När min intervjuguide var klar reviderades den ett antal

gångerna genom att avgränsa fokuset för att täcka ämnet och den inriktning undersökningen ska luta sig mot (Dalen 2015, s. 34). Sedan kontaktade jag de lärare som skulle intervjuas via e-post och frågade ifall de skulle vara intresserade att ställa upp på min intervju. I mailet fanns det dessutom ett dokument med information om undersökningen och vad syftet är, hur jag kommer förhålla mig till de forskningsetiska principerna i undersökningen och en anteckning om intervjupersonens samtycke (Se bilaga 1).

Innan jag startade intervjun frågade jag om intervjupersonens muntliga samtycke och förklarade att jag kommer förhålla mig till de forskningsetiska principerna där personen är helt anonym och att intervjun endast kommer användas i studiens syfte. Under intervjutillfället förberedde jag mig med både ett anteckningsblock och penna för att anteckna viktiga ämnen eller frågor som kan komma upp. Under intervjutillfället rekommenderas det att använda sig av ljudinspelningar. Detta gjorde jag för att säkerställa att jag inte missar något viktigt och får med allt det intervjupersonen säger och tycker under intervjuens gång (Dalen 2015, s. 37). Med varje intervjuperson valde vi att sitta i deras kontorsrum vilket ledde till att inget brus eller störningsmoment skedde under intervjutillfället. Alla personer som intervjuades upplevde jag var väldigt bekväma och genuint intresserade om de frågor som ställdes under intervjun.

3.4 Analysmetod

I detta avsnitt förklaras hur jag gick tillväga med intervjuerna samt hur jag analyserade datamaterialet som ligger till grund för studiens undersökning. När intervjuerna var klara var det dags att transkribera ljudinspelningarna vilket innebär att man för över det som intervjupersonerna säger i tal till skrift (Svensson & Ahrne 2015, s.24). Transkriberingen av datamaterialet skedde direkt efter intervjutillfällena för att snabbt kunna bekanta sig med vad för material jag har att arbeta med, vilket även kan stärka analysprocessen av materialet och vara till fördel för undersökningen (Dalen 2015, s.73). När transkriberings processen var klar organiserades och bearbetades datamaterialet genom kodningar för att få ut det som är mest centralt för undersökningens syfte (Dalen 2015, s. 69, 78). När kodningen för datamaterialet var klar delades de olika koderna in i tre olika teman. Det första temat var **tidsproblematik**, där lyfte jag upp intervjupersonernas upplevelser om tiden i undervisningen. Det andra temat som jag lyfte upp var **erfarenhetsbaserad kunskap**, där berättade intervjupersonerna om hur deras kunskaper utgick från erfarenheter. Det tredje temat **varierande perspektiv**, lyfte jag

upp intervjupersonernas syn på undervisningen och det förhållningssätt som de använder. Under analysen av datamaterialet försökte jag alltid att utgå ifrån vad intervjupersonerna svarade i relation till studiens syfte. Detta var en utmaning eftersom man fick ett flertal gånger gå tillbaka till materialet i de skriftliga intervjuerna för att hitta svar på frågeställningarna i undersökningen.

3.5 Forskningens tillförlitlighet och äkthet

Inom en kvalitativ undersökningen diskuterar man om forskningens reliabilitet och validitet. Dessa två begrepp är enligt forskare mer anpassat till en metod som är kvantitativ än kvalitativ. De begrepp som används inom en kvalitativ forskning och som jag kommer använda är vederhäftighet/tillförlitlighet och äkthet. Inom vederhäftighet/tillförlitlighet finns det ytterligare fyra kriterier. Inom kvalitativ forskning motsvarar begreppet trovärdighet begreppet intern validitet i kvantitativ forskning. Begreppet trovärdighet innebär att man skapar en trovärdighet i resultatet från sitt insamlade datamaterial. Resultatet i undersökningen har en trovärdighet eftersom den utgår från regler och principer från Vetenskapsrådet. Dessutom rapporterade jag tillbaka intervjupersonerna och tackade de för deras insats i arbetet och skickade med den slutgiltiga versionen av arbetet (Bryman 2018, s. 467).

Det andra kriteriet inom tillförlitlighet kallas för överförbarhet där undersökningen fokuserar mer på djupet om en mindre grupp eller människor som har en gemenskap, till skillnad från kvantitativ data som fokuserar på materialets bredd. Resultatet blir oftast ett fokus på meningen eller betydelsen “av den sociala verkligheten som studeras”. Detta kan vara en nackdel eftersom studien blir inte lika bred i och med att man inte har möjligheten till att studera ett flertal människor och brister därför i generaliserbarheten. Dock kan detta även vara en fördel för undersökningen eftersom man får chansen som forskare att fördjupa sig i materialet som man samlat in och utifrån det undersöka de sociala förhållandena på djupet (Bryman 2018, s. 467; Svensson & Ahrne 2015, s. 26).

I kvalitativ forskning motsvarar det tredje kriteriet pålitlighet till reliabiliteten i kvantitativ forskning och innebär att undersökningen ska utgå från “ett granskande synsätt”. Undersökningen har utgått från ett granskande synsätt där varje del i forskningsprocessen har genomgått en redogörelse för att skapa en pålitlighet i studien (Bryman 2018, s. 468). Det sista

kriteriet i tillförlitlighetskriteriet är möjligheten till att styrka och konfirmera. Detta innebär att man som forskare alltid kommer att ha personliga värderingar i olika ämnen som leder till att man inte kan nå en total objektivitet i sin forskning. Men som forskare ska man alltid agera "i god tro" och inte låta sina värderingar påverka alla delar i undersökningen på något sätt (Bryman 2018, s. 470).

I forskningens äkthet/autenticitet ingår det även andra kriterier som kan påverka studiens kvalitet. De kriterier som är relevanta till undersökningens äkthet kommer tas upp i detta stycke. Undersökningen utgår från en rättvis bild av de människor som deltagit i studien och de förhållanden som har studerats eftersom detta har gjorts på djupet. Dock kan denna rättvisa bild stärkas ännu mer med fler intervjupersoner som deltar i undersökningen eftersom det stärker de åsikter som intervjupersonerna tar upp. Intervjupersonerna fick chansen att fundera på de frågor som ställdes under intervjutillfället och gav sedan sitt svar på de. Efter frågorna i intervjun uppstod det samtal med hur detta ämne är relevant för skolans värld vilket jag skulle säga gav de "en bättre förståelse av sin sociala situation". Detta kallas för ontologisk autenticitet. En pedagogisk autenticitet har inte använts i undersökningen eftersom det innebär att intervjupersonerna får information om vad andra personer upplever i samma miljö. Anledningen till detta är för att jag inte ansett att det är nödvändigt att berätta om vad de andra deltagarna i studien har berättat om ämnet då det kan påverka studien. Resultatet kan förändras eftersom intervjupersonerna kan anpassa sina svar på frågorna efter vad de andra personerna tycker och tänker (Bryman 2018, s.470).

3.6 Vetenskapsrådets forskningsetiska principer

Undersökningen utgår ifrån Vetenskapsrådets fyra forskningsetiska principer som kallas för informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet (Vetenskapsrådet 2002, s. 6). Studien grundar sig på datamaterial från intervjuer och förhåller därför sig till Vetenskapsrådets forskningsetiska principer. När jag kontaktade intervjupersonerna via e-post skickade jag med ett dokument med information om vad syftet med undersökningen är. Jag påminde de även innan intervjun om vad syftet med undersökningen är och hur deras deltagande i studien är väsentligt för att utföra arbetet (Se bilaga 1). Detta kallas enligt Vetenskapsrådet för informationskravet och innebär att man ska informera deltagarna i undersökningen om vad syftet är (Vetenskapsrådet 2002, s. 7).

I dokumentet som jag skickade med i mejlet när jag kontaktade lärarna informerade jag dem att deltagandet är frivilligt och att de får avbryta intervjun när som helst. Om de väljer att delta får de innan intervjun signera med namn, underskrift och datum. Trots att intervjupersonerna hade antecknat ett skriftligt samtycke valde jag att upprepa informationen i dokumentet och fråga de muntligt innan jag ställde intervjufrågorna om jag hade deras samtycke att utföra intervjun. Detta kallas för samtyckeskravet och innebär att man ska hämta deltagarnas samtycke samt att de själva väljer om de deltar i undersökningen eller inte. I och med att intervjupersonerna var över 15 år begärdes inget samtycke från föräldrarna eller vårdnadshavarna. Samtyckeskravet innebär att intervjupersonerna får avbryta intervjun när som helst eller hur länge intervjun ska vara. Detta beslut får inte skapa någon typ av negativ följd från forskarens håll där man inte får påverka deltagarens beslut utan det ska accepteras. Om deltagaren begär att strykas från datamaterialet ska detta godkännas utan någon negativ följd (Vetenskapsrådet 2002, s. 9-10).

Vetenskapsrådets tredje princip kallas för konfidentialitetskravet där alla uppgifter om deltagarna i undersökningen ska förhållas konfidentiellt där endast jag har tillgång till datamaterialet. Inga uppgifter som är etiskt känsliga kommer förekomma i undersökningen. Detta säkerställdes med deltagarna genom att jag muntligt undertecknade min tystnadsplikt kring all information som kommer att delas med mig innan, under och efter intervjun. Alla uppgifter som kan kopplas till intervjupersonen kommer att hållas anonyma genom hela undersökningen vilket jag informerade om i dokumentet och innan intervjun startades. Jag informerade även deltagarna att datamaterialet till undersökningen kommer att förvaras så att ingen annan än jag kan ta del av det. I undersökningen använder jag mig av nyttjandekravet där jag informerade deltagarna att datamaterialet endast kommer att användas i syfte till den här undersökningen. Jag informerade även intervjupersonerna att jag kommer förstöra materialet efter att studien är fullständig (Vetenskapsrådet 2002, s. 12, 14).

4. Teoretiska perspektiv

I detta avsnitt diskuteras studiens teoretiska ramverk som ligger till grund för undersökningen. Det sociokulturella perspektivet och det interkulturella perspektivet tillsammans med begreppet mångkulturell ska redogöra för studiens resultat och analysavsnitt.

4.1 Sociokulturellt perspektiv

Ett sociokulturellt perspektiv enligt Säljö handlar om att hur människan utvecklar olika intellektuella och manuella kompetenser och färdigheter. Individen är en intellektuell och läraktig varelse där lärandet finner en väsentlig position i människans kultur. De kulturella omständigheter som människan lever i påverkar sättet som man lär sig och erhåller kunskaper (Säljö 2014, s.11,14). Det sociokulturella perspektivet har sin utgångspunkt i Lev S. Vygotskij idéer kring hur människan lär sig och utvecklas (Säljö 2014, s.48). Det sociokulturella perspektivet ser de tre begreppen kontext, mediering och kommunikation som grundläggande i teorin, som jag kommer presentera i de kommande styckena.

4.1.1 Kontext och mediering i teorin

En kontext förklaras som en synonym för ett sammanhang, där det sociokulturella perspektivet förklarar begreppet kontext genom att kunna se saker och ting utifrån sitt sammanhang. Enligt Säljö skapar skilda kontextualiseringar olika praktiska handlingar vilket leder till varierande resultat för sina sociala handlingar (Säljö 2014, s.86). De sociala och kulturella mönster som finns närvarande i samhället skapar det sätt som människan uppfattar världen och i sin tur agerar. Säljö menar att det finns ett intimt samband mellan dessa två och förmedlas utifrån kommunikationen genom människans kulturella uppfattningar och föreställningar som redan ingår i kontexten (Säljö 2014, s.105). Begreppet mediering enligt det sociokulturella perspektivet utgår ifrån att människans erfarenheter och kunskapsutveckling sker i samspel med andra människor, där dessa aktörer får oss att förstå världen och hur den ska tolkas (Säljö 2014, s.66). Människan lever i en artificiellt (konstgjort/onaturligt) skapad värld där "kunskaper insikter, konventioner och begrepp" är inbyggt i människan och med hjälp av dessa egenskaper kan människan samspela med andra vid interaktioner (Säljö 2014, s.80). Det är utifrån dessa egenskaper som Säljö kallar för medierande redskap som vi människor kan skapa

vår verklighet, genom erfarenheter från att vi utvecklar kunskaper av sociala praktiker och verksamheter (Säljö 2014, s.80-81).

4.1.2 Kommunikation som ett samspel i kulturen

Kommunikation är grundläggande för människans kunskapsbildning som leder till att den formar oss genom att vi får insikter och kunskaper. Detta är inget som sker medvetet utan är en del i det sociokulturella perspektiv som vi människor gör automatiskt i den situation vi befinner oss i (Säljö 2014, s.47). Det sociokulturella perspektivet talar om samspel mellan andra människor och i "kollektiva mänskliga verksamheter" och hur detta skapar ett förhållande till utveckling för människan (Säljö 2014, s.66). Säljö hävdar att kommunikation skapar en bro för människans tänkande som även går att nämna som "det inre" och människans interaktion "det yttre" (Säljö 2014, s.68). Kunskapsutvecklingen sker genom att människan socialiserar sig i det kulturella sammanhanget (Säljö 2014 s.68). Genom att människan deltar i kommunikation kan hen erhålla nya kunskaper utifrån att man utvecklar ett nytt tankesätt, ett nytt sätt att både "resonera och handla" (Säljö 2014, s.115). Förutom kommunikation är språkanvändningen central för kunskapsutveckling, där barn genom lekar exempelvis kommunicerar och interagerar med varandra. Detta leder till en förståelse hos barnen där de får en uppfattning kring hur andra människor tolkar och förstår saker och ting. Det sociokulturella perspektivet utgår från att kommunikation är en central del i människans utveckling i den kultur och gemenskap som han eller hon befinner sig i. Att lära sig det språk som används i den sociala kulturen leder till en kunskapsutveckling och förståelse kring hur man ska tolka och förstå världen (Säljö 2014, s.67). I och med att kulturen är dynamisk blir kunskapen som individen utvecklar ett redskap kring hur man använder sig av sina intellektuella och praktiska förmågor i samhället (Säljö 2014, s.73). Dessa kunskaper är centrala för de kulturella resurser som människan använder sig av i sitt vardagliga liv tillsammans med det samspel som sker med andra människor (Säljö 2014, s.74). I det sociokulturella perspektivet förklarar man att det är utifrån olika interaktioner som människan skapar sin egna världsbild (Säljö 2014, s.232). Skolan är den verksamhet som människor möts med olika typer av kulturella bakgrunder och förutsättningar. Skolan som är en "socialt organiserad utvecklingszon" tillhandahåller kunskaper som människan får ta del av genom att interagera och kommunicera med varandra (Säljö 2014, s.249).

4.2 Interkulturellt perspektiv

Begreppet interkultur delar Lahdenperä upp i de två begreppen inter och kultur för att förklara innebörden. Inter innebär en mänsklig interaktion medan begreppet kultur innebär “att något är kulturellt” (Lahdenperä 2004, s.21). Det interkulturella perspektivet har sina rötter från socialkonstruktivismen. Den utgångspunkt som socialkonstruktivismen har i det interkulturella perspektivet är att allt som man lär sig är kulturbundet. Med detta menar teorin att “synen på kunskap, lärande, undervisning och uppfostran” är kopplad till den kultur som man befinner sig i (Lahdenperä 2004, s.22-23).

4.2.1 Interkulturell pedagogik

Enligt Lorentz & Bergstedt (2016) innebär begreppet interkulturell en “handling, aktion och rörelser mellan individer” (Lorentz & Bergstedt 2016, s.16). Begreppet interkulturell enligt Lahdenperä innebär möten med “människor med olika språk och kulturer kommunicerar med och påverkar varandra” (Lahdenperä 2004, s.24). Termen interkulturell används jämbördigt med många andra begrepp i samhället som kan likna varandra men det de alla har gemensamt är att de genomsyras av både en etnisk och kulturell mångfald. Begrepp som exempelvis “mångkulturell, multikulturell, tvärkulturell, interkulturell, flerkulturell, tvåspråkig, internationalisering och globalisering” kan användas som synonymer gentemot varandra (Lahdenperä 2004, s.12). Lahdenperä menar att begreppet interkulturalitet handlar om både “interkulturellt lärande, interkulturell kommunikation, interkulturell undervisning, mångkulturell skolutveckling och interkulturell pedagogisk forskning” som alla ingår i begreppet interkulturell pedagogik (Lahdenperä 2004, s.11, 13). Den interkulturella pedagogiken fokuserar på kulturella aspekter i undervisningen där kunskapsbildningen hos eleven sker genom aktiva handlingar med andra i sin omgivning (Borgström 2004, s.35). En interkulturell kommunikation skapar förmågan att utveckla en förståelse för andra kulturer i samhället utifrån interaktioner med andra människor, vilket bidrar till en ökad interkulturell kompetens (Lahdenperä 2004, s.19).

En definition av interkulturellt lärande är till exempel ett lärande där olika kulturella beteenden, normer, värderingar, kunskap och tankar hos olika individer med skild etnisk eller kulturell bakgrund, genom social interaktion och interkulturell kommunikation kan påverka subjektiva uppfattningar av skilda (kunskaps) fenomen i världen omkring oss (Lorentz & Bergstedt 2016 s.31).

4.2.2 Interkulturella läroprocesser

Inom skolans ramar har läraren en tongivande roll till eleverna för att de ska kunna integrera sig i samhället. Läraren är den bro och förmedlare till samhället och de regler och kulturer som finns och är därför väldigt betydelsefull för eleverna och även deras familjer (Rubinstein Reich & Tallberg Broman 2000, s.68). I samband med läraren som förmedlare till eleverna kan man koppla detta till hur interkulturell kunskap förmedlas i undervisningen. Detta görs utifrån interkulturella läroprocesser där ett samspel med interkulturell undervisning och ett interkulturellt lärande sker. Syftet med dessa läroprocesser är att arbeta runt och hantera problem som den egna uppfostran och kulturella värderingar kan skapa gentemot sin väg till utveckling. Man konfronteras med en mängd olika synsätt och perspektiv utifrån de kulturer som finns i samhället (Lahdenperä 2004, s.25). Enligt Lahdenperä (2004) finns det tre perspektiv att strukturera interkulturella läroprocesser i undervisningen där den första handlar om en undervisning som är baserad på "erfarenheter, upplevelser och kunskaper" från deltagarna. Anledningen till en undervisning som är erfarenhetsbaserad är just för att skapa en sorts inlevelse i praktiken som gör att deltagarna sätter sig in i andra människors situationer och behov. Hur ska detta då göras i undervisningen? För att skapa en erfarenhetsbaserad undervisning kan man använda sig av "rollspel, olika typer av övningar, litteraturläsning, andra människors berättelser etc". Interkulturella läroprocesser i det andra perspektivet handlar om att lära känna andra sätt att "tänka och värdera" för att bli mer medveten om sitt egna tankesätt och hur man väljer att kategorisera övriga människor i samhället, detta kallas för ett kulturkontrastivt perspektiv. Det tredje perspektivet inom interkulturella läroprocesser enligt Lahdenperä utgör ramen för de värderingar och tolkningar om grupper och kulturer i samhället som görs utifrån sin uppfostran och den enskilda kulturen i samband med olika "samhälleliga förhållanden". Detta i den tredje aspekten kallar Lahdenperä för "känslomässig bearbetning av den egna etnocentrismen" (Lahdenperä 2004, s.23-25).

4.2.3 Interkulturell utbildning

Som det nämndes i det tidigare avsnittet bakgrund beslutade riksdagen år 1985 att undervisningen ska genomsyra ett interkulturellt förhållningssätt. Undervisningen ska prägla skolans verksamhet och bilda egenskaper hos eleverna för att de ska respektera och skapa en förståelse för skolan och samhället. Det interkulturella förhållningssättet är menad att skapa en samhörighet i samhället bland de olika kulturer och grupper som finns, genom att redan i skolan

bilda eleverna i det området. Anledningen till riksdagsbeslutet för en interkulturell undervisning har att göra med “den mångkulturella samhällsutvecklingen” i Sverige och i det övriga Europa (Lahdenperä 2004, s.11, 15). Enligt Lorentz & Bergstedt är den interkulturella undervisningen det krav som behövs i en mångkulturell skola där målet är att skapa ett nytt förhållningssätt gentemot varandra (Lorentz & Bergstedt 2016, s.16). En interkulturell undervisning behövs i klassrummet eftersom det underlättar “mötet mellan olika kulturer” i samhället (Fredriksson & Wahlström 1997, s. 23). Ett interkulturellt perspektiv på utbildning bildar och formar människan genom att man skapar möjligheter till att erhålla mycket mer kunskap. Detta eftersom man utvecklar en förmåga att vara öppensinnad för flera olika synsätt och kulturella uttryck, vilket leder till att man utvecklar en kompetens i att tänka kritiskt. Dessutom menar Lahdenperä att ett interkulturellt perspektiv på utbildning bidrar med att utveckla en interkulturell sensibilitet. Detta ska hjälpa individen att “överbrygga olika synsätt” men även skapa en förmåga att kunna jämföra, respektera och dra egna slutsatser kring olika perspektiv (Lahdenperä 2004, s.18-19).

4.3 Mångkulturell

Termen mångkultur innebär ett land med flera kulturer. Dagens samhälle präglas av människor som har ett flertal olika kulturer och språk, vilket Lorentz kallar för ett mångkulturellt samhälle (Lorentz 2016, s.175). Begreppet mångkulturell enligt Lorentz & Bergstedt (2016) används för att “ange ett tillstånd, en situation, en position”. Termen används oftast för att beskriva ett samhälle eller en verksamhet som är mångkulturell, vilket innebär att det är flera nationaliteter, etniciteter och kulturer som representeras (Lorentz & Bergstedt 2016, s.16). Lahdenperä beskriver begreppet mångkulturell som en handling som sker mellan människor till skillnad från begreppet interkulturell som betyder hur människor samspekar med varandra (Lahdenperä 2004, s.54). Lahdenperä förklarar vidare att en konstant kompetensutveckling behövs i det mångkulturella arbetsområdet för aktörerna i skolledningen för att konstant utveckla skolans verksamhet (Lahdenperä 2004, s.70).

5. Resultat och analys

I detta avsnitt kommer jag att presentera undersökningens resultat och analys. Jag har valt att kombinera avsnitten resultat och analys för att hålla det koncist och lättläst. Resultatet från de semistrukturerade intervjuerna kommer redogöra för undersökningens analys tillsammans med teorierna sociokulturellt perspektiv, interkulturellt perspektiv samt begreppet mångkulturell. Jag kommer att jämföra resultatet med de tidigare forskningar som jag har använt i undersökningen. Jag kommer även att presentera information om de fyra intervjupersoner som datamaterialet kommer ifrån. För att kunna citera intervjupersonerna kommer inga personuppgifter att nämnas i undersökningen och därför är intervjupersonerna anonyma. För att kunna referera till de citat som intervjupersonerna har nämnt under intervjutillfället kommer jag att namnge de till intervjuperson A-D. Jag kommer att dela upp resultatet utifrån de tre teman som jag har fått fram av kodningen från intervjuerna, 5.2 tidsproblematik, 5.3 erfarenhetsbaserad kunskap och 5.4 varierande perspektiv. Därefter kommer jag att sammanfatta resultatet och framställa det i rubriken slutsats och diskussion.

5.1 Information om intervjupersonerna

Intervjuperson A: Han har en lärarexamen och en fil kand i beteendevetenskap och är behörig i engelska och psykologi. Han undervisar även i ämnena naturguidning och gymnasiearbete. Han har jobbat som gymnasielärare i 13 år och har erfarenhet av att jobba i skolor som är både monokulturella och mångkulturella.

Intervjuperson B: Hon har en högskoleutbildning, en kompletterande lärarutbildning med behörighet i ämnena samhällskunskap och engelska. Hon har jobbat som gymnasielärare i 16 år och har erfarenheter av att arbeta i en förberedelseklass och klasser som är mångkulturella.

Intervjuperson C: Han har en gymnasielärarutbildning och tagit kurser i religion, historia och statsvetenskap. Han har även fått en utbildning i rektorsprogrammet. Han har jobbat som gymnasielärare i 20 år och har behörighet i ämnena religion, historia och samhällsvetenskap. Han har mycket erfarenhet av att arbeta i skolor som både är monokulturella och mångkulturella.

Intervjuperson D: Hon har en gymnasielärodbildning och har en behörighet i ämnena svenska och religion. Hon undervisar även i ämnet historia. Hon har jobbat som gymnasielärare i 12 år och har stora erfarenheter av att arbeta i både förberedelseklasser och skolor som är mångkulturella.

5.2 Tidsproblematik

Ett tydligt mönster som framkom i alla intervjuer var temat tidsproblematik i det mångkulturella klassrummet. För att summera det intervjupersonerna har sagt i intervjuerna har jag valt ut några citat för att summera det intervjupersonerna A-D har sagt angående tidsproblematiken och hur det påverkar arbetet i det mångkulturella klassrummet. Alla intervjupersoner uttryckte att tiden hade en påverkan på undervisningen. Att försöka anpassa undervisningen efter varje elev tar tid och energi för att gynna varje elev och dess behov.

Tiden tycker jag har en stor faktor. Eftersom om man ska ta sig an den elev som exempelvis har dyslexi vet jag att det antingen handlar om mer tid eller så handlar det om tydliga instruktioner, så jag har en färdig strategi hur jag ska göra. Men om du då får en elev som till exempel har kommit in och har höga ambitioner, men ändå behöver stöttning, då tar det ju mer tid och liksom ta reda på vad är det eleven behöver stöttning i (Intervjuperson B).

Detta stämmer överens med Sanna Airios doktorsavhandling "Utmanande och givande. Lärares tankar om arbete i ett mångkulturellt klassrum". Där tidsbristen påverkar undervisningen eftersom man inte hinner planera lektioner efter varje individ, alltså att man inte hinner individanpassa undervisningen efter varje elevs behov (Airio 2010, s.53). Tiden har en påverkan när det kommer till att planera sin undervisning som intervjupersonerna berättar tar mycket tid. Detta leder till att man ibland inte hinner med det man har planerat för lektionen eftersom mycket annat kan komma emellan. När det kommer till att undervisa i ett mångkulturellt klassrum är det allt fler elever som man måste tänka på vilket kräver mycket mer energi. Utifrån Säljö kan vi tolka att ett klassrum som har fler elever med olika kulturer och bakgrunder bidrar med en kunskapsutveckling eftersom människan socialiserar sig i ett kulturellt sammanhang, vilket i detta fall är klassrummet. Läraren som deltar i olika kommunikationer i det kulturella sammanhanget erhåller nya kunskaper och utvecklar ett nytt tankesätt som hen kan förmedla vidare till eleverna vid interaktion. Att socialisera och kommunicera med olika människor bidrar som sagt till en kunskapsutveckling och är väsentligt i den kultur och gemenskap som hen befinner sig i. Lärare drar nytta av detta i undervisningen

eftersom de får kunskaper om vad eleven har för behov (Säljö 2014). Några av intervjupersonerna uttryckte även att undervisa i ett mångkulturellt klassrum påverkar återhämtningstiden eftersom man inte alltid hinner med allt i planeringen för att undervisningen ska bli bra.

Ja framförallt återhämtningstiden för att det blir det, alltså det jag kommer tillbaka till att alltså energin som det tar att agera i ett mångkulturellt klassrum är av en annan typ än det liksom homogena klassrummet (Intervjuperson A).

Detta stämmer överens med Mieke Witsel artikel "Teaching and learning issues in the multicultural classroom" där hon berättar att arbetet i ett mångkulturellt klassrum blir mer belastat eftersom alla i klassrummet tillhör olika kulturer, vilket leder till att alla har olika typer av förväntningar och inlärningsstilar (Witsel 2003, s.2). Detta är något som läraren får möta vilket tar mycket tid och energi att agera utifrån, precis som intervjuperson A nämnde i föregående citat. Enligt både Lahdenperä och Lorentz & Bergstedt kan detta tolkas utifrån begreppet interkulturell och hur vi människor i en miljö som är mångkulturell har en inverkan på varandra utifrån våra interaktioner (Lahdenperä 2004: Lorentz & Bergstedt 2016). Två av intervjupersonerna uttryckte tydligt att när man inte hinner med sin planering får man känslan av skuld och att man gör eleverna besvikna för att man inte hinner med det man hade i sin lektionsplanering.

Jag skulle säga att liksom tiden kan vara en utmaning ibland, alltså att man inte hinner med sin planering som man hade planerat eftersom det sker saker ibland som stör undervisningen som att elever kanske pratar och man får avbryta och försöka samla alla igen och få de att lyssna... det går ju mycket tid till det liksom, man hinner inte alltid med det man vill i planeringen, vilket är jättetråkigt och känner att man gör vissa elever besvikna (Intervjuperson D).

Detta nämnde även Airio i sin doktorsavhandling att vissa lärare nämnde, att lärarna får en känsla av skuld eftersom de inte hinner med allt i arbetet (Airio 2010, s.54). Några av intervjupersonerna uttryckte att det alltid finns olika störningsmoment under lektionen som exempelvis att hålla ordning i klassrummet, elever som pratar i klassrummet och elever som är högljudda. Detta leder till att man får ta tid från lektionen för att samla ihop alla och försöka återgå till lektionen igen. Vi kan förstå detta utifrån Säljö och att dessa störningsmoment leder till kommunikation mellan läraren och eleven när hen försöker samla ihop alla. Det formar både eleven och läraren eftersom man anpassar sina kunskaper utifrån situationen som leder till en sorts kunskapsbildning där vi får både insikter och kunskaper omedvetet (Säljö 2014).

5.3 Erfarenhetsbaserad kunskap

Ett annat tydligt mönster som förekom i intervjuerna var att de kunskaper som intervjupersonerna har utvecklat från att undervisa i ett mångkulturellt klassrum kommer för det mesta från deras egna erfarenheter. Inga av intervjupersonerna hade fått varken en utbildning eller en kurs i hur man ska undervisa i ett klassrum som är mångkulturellt. Detsamma gäller även kring hur man ska inta ett interkulturellt förhållningssätt i undervisningen. Alla intervjupersoner förhåller sig till det övergripande uppdraget tillsammans med de erfarenheter de har fått efter flera års undervisning i olika klassrumsmiljöer. I studien av Choi & Lee skriver de hur väsentligt det är att lärare får en professionell utveckling inom interkulturell utbildning (PDME). Eftersom det hjälper de att förstå eleverna och deras kulturella bakgrunder vilket ökar deras självförtroende vilket i sin tur påverkar elevernas akademiska lärande positivt (Choi & Lee 2020, s.12). Lahdenperä anser att ett interkulturellt perspektiv på utbildning ska utveckla förmågan att vara mycket mer öppensinnad för olika synsätt och kulturella uttryck. Detta skapar möjligheten för mycket mer kunskap som bidrar till en interkulturell sensibilitet (Lahdenperä 2004).

Flera av intervjupersonerna hade önskat att när de var nyexaminerade lärare att det fanns mycket fler verktyg i läroplanen om hur vissa utmaningar i klassrummet ska hanteras. Istället har de fått handskas med olika svårigheter och utmaningar själva. Dessa erfarenheter är något som de själva har fått lära sig genom att prata och diskutera tillsammans med sina kollegor. Hur de ska förhålla sig till det mångkulturella klassrummet blir utifrån en erfarenhetsbaserad kunskap. I koppling till det sociokulturella perspektivet och begreppet mediering skapar människan sin förståelse utifrån sina erfarenheter och de kunskaper som sker i samspel med andra människor i sin omgivning, de sociala praktiker och de verksamheter som man befinner sig i (Säljö 2014). Choi & Lee i sin studie anser att en professionell utveckling inom mångkulturell utbildning ska bidra med en positiv miljö i klassrummet men även hur man ska hantera och undervisa i det mångkulturella klassrummet. Att ha kunskaper kring detta område ska hjälpa läraren att förmedla dessa kunskaper vidare till eleverna och uppmärksamma de om olika kulturer (Choi & Lee 2020, s.12).

När det kommer till utbildningar eller kurser om hur man ska förhålla sig till det mångkulturella klassrummet eller ett interkulturellt förhållningssätt har inga intervjupersoner fått någon utbildning eller kurs. Intervjuperson A uttryckte dock att han endast haft en temadag men ingen

utbildning eller kurs om ämnet hedersrelaterat förtryck och våld och anser att sådana dagar är viktiga för att få mer förståelse för eleverna som kommer från sådana förhållanden. För att utveckla sina kunskaper om det mångkulturella samhället sitter ingen av intervjupersonerna aktivt och söker efter information eller liknande. Vi kan förstå detta utifrån Säljö och hur kulturen är dynamisk och de kunskaper som man utvecklar blir ett redskap och en resurs i det vardagliga livet och hur man samspekar med andra människor. Att få en utbildning inom ett interkulturellt perspektiv ska hjälpa individen att jämföra, respektera och dra egna slutsatser kring olika perspektiv som Lahdenperä menar utvecklar den interkulturella sensibiliteten (Säljö 2014: Lahdenperä 2004). Alla kunskaper intervjupersonerna har fått kommer från eleverna, undervisningen och sina egna erfarenheter av att leva i samhället och att vara lärare.

Jag har en helt annan förståelse för kulturer centrerade i mellanöstern nu än vad jag hade när jag började här för 8 år sedan. Det är ingenting som jag medvetet har gjort utan liksom det är sådant som har växt fram när man liksom umgås med de eleverna hela dagarna så får man ju också kunskaper. Jag anstränger mig för att hitta ytor för att vara social med elever också, för jag tror att det är jätteviktigt att vi liksom hittar våra relationsmönster (Intervjuperson A).

Alla intervjupersoner uttrycker att de erfarenhetsbaserade kunskaper som de har utvecklat och använder i det mångkulturella klassrummet gynnar undervisningen oerhört mycket. Ayesh Alsubaie menar då i sin studie att som lärare är det väsentligt att använda elevernas kulturer för att det ger de ett självförtroende och får dem att känna sig mer bekväma att dela med sig av sina tankar och åsikter, vilket förbättrar deras prestationer i undervisningen (Ayesh Alsubaie 2015, s.88). Att använda sig av en interkulturell pedagogik i undervisningen menar Lahdenperä skapar förmågan att utveckla en förståelse för andra kulturer som finns i samhället. Detta ska bidra med en ökad interkulturell kompetens utifrån att man använder sig av en kommunikation som är interkulturell (Lahdenperä 2014). Tillsammans från de erfarenheter intervjupersonerna har fått från eleverna i det mångkulturella klassrummet och sina egna erfarenheter får man förståelse för flera olika perspektiv gällande ett ämne som man diskuterar. Men även att eleverna får ta del av olika perspektiv och att det inte finns ett svar eller en lösning kring olika ämnen som man diskuterar i undervisningen.

Man får ju ett vidgat perspektiv. Man får ju exempel på olika perspektiv när man grottar ner sig i en sak och att majoriteten tycker dittan, men sen så kommer någon att säga dattan och får mig själv att tänka, oj det har man inte tänkt på sådär. Det blir ju ett utvidgat perspektiv i undervisningen som kan öppna för fler diskussioner och alltså fler erfarenheter och tror att man också kan komma till lite mer hållbara lösningar (Intervjuperson B).

Vad gäller de erfarenhetsbaserade kunskaper har lärarna även utvecklat kunskaper kring vilka egenskaper som är viktiga att ha i det mångkulturella klassrummet. Flera av intervjupersonerna uttryckte att det är viktigt att vara öppen och lyhörd för att förstå eleverna och de nya perspektiv som de kan komma med i klassrummet. Att även vara tolerant, nyfiken och ha mycket energi för eleverna och undervisningen är något positivt. Det gäller att skapa professionella relationer med eleverna och visa att man vill att de ska gå bra för de samt att de ska lära sig mycket. Enligt Ayesh Alsubaie i sin studie bidrar det till att eleverna ökar sina akademiska prestationer när man som lärare skapar relationer med sina elever. Att även tro på sina elever och skapa tillit leder till att de presterar bättre i undervisningen samt att det får de att känna sig mycket mer motiverade (Ayesh Alsubaie 2015, s.88). Detta uttrycker intervjupersonerna skapar en positiv och trygg miljö där eleverna kan känna sig bekväma och våga vara sig själva samt öppna upp sig för diskussioner och samtal i klassrummet. Witsel uttrycker i sin studie att skapa tillit eller en relation med sina elever hjälper de att våga kommunicera i klassrummet vilket ska resultera i en resultatrik interaktion (Witsel 2015, s.7). Enligt Lorentz & Bergstedt är den interkulturella undervisningen det krav som behövs i en mångkulturell skola där målet är att skapa ett nytt förhållningssätt gentemot varandra. Att bilda professionella relationer med sina elever och skapa en interkulturell kommunikation menar Lahdenperä ska öka förståelsen för andra människor. Därför är det väsentligt att vi befinner oss i sådana interaktioner för att öka den interkulturella kompetensen (Lorentz & Bergstedt 2016: Lahdenperä 2004).

Intervjupersonerna uttrycker även att det är viktigt att man förhåller sig inom ramarna och får absolut inte kränka eller vara elak mot någon. Det gäller att visa varandra respekt. Lahdenperä menar att undervisningen i skolan ska präglade skolans verksamhet och bilda egenskaper hos eleverna för att de ska respektera varandra men även utveckla en förståelse för skolan och samhället (Lahdenperä 2004). En stor del av dessa egenskaper som lärarna har utvecklat går hand i hand med vad Witsel i sin studie menar skapar en interkulturell miljö. Att lära känna individen, förstå deras beteende utifrån deras perspektiv, vara lyhörd samt skapa det kritiska tänkandet och på det sättet försöka förhålla sig objektiv när man uttrycker sina idéer (Witsel 2015, s. 7, min översättning). Intervjupersonerna uttrycker flera av dessa egenskaper vilket ska bidra med en miljö som är interkulturell menar Witsel.

När det kommer till de erfarenhetsbaserade kunskaperna har två av intervjupersonerna uttryckt att undervisa i ett klassrum som har mindre grupper bidrar med en bättre kvalitet i

undervisningen. Detta uttrycker även Witsel i sin studie, att stora grupper är svårare att undervisa i trots att de tillhör en och samma kulturell bakgrund (Witsel 2015, s. 2). Att ha större grupper har en stor inverkan på kvaliteten i undervisningen vilket leder till att man får prioritera bort det roliga i undervisningen som ger en positiv och rolig miljö i klassrummet. Anledningen till detta uttrycker intervjuperson A “är för att man tvingas jobba med så många andra typer av problematik nu i ett mångkulturellt klassrum som man inte hade så mycket problem med förut”. Vi kan förstå detta utifrån det sociokulturella perspektivet där människan påverkas av de kulturella omständigheter som man befinner sig i vilket i sin tur påverkar hur man lär sig och erhåller kunskaper. Skolan är en av de verksamheter som människan kan interagera och kommunicera med andra utifrån olika förutsättningar menar Säljö (Säljö 2014). Intervjupersonerna menar då att mindre grupper leder till att eleverna fokuserar och interagerar mycket bättre och gör det lättare att driva undervisningen.

Det blir mer fokus då och jag tycker det är lättare också att se vad som funkar och inte funkar att man fångar upp de på ett annat sätt. Så det är ju en lyx egentligen att vara en så liten grupp som 24 elever i varje undervisningsgrupp som man har (Intervjuperson B).

5.4 Varierande perspektiv

Ett annat tydligt mönster som framkom i intervjupersonernas svar var att ett varierande perspektiv i undervisningen är centralt. När det kommer till begreppet mångkulturell har intervjupersonerna en bra förståelse för vad begreppet innebär och alla gav samma förklaring som varandra, “Ja att det finns flera olika kulturella bakgrunder i en samling människor” (Intervjuperson C). Vilket stämmer överens med Lorentz & Bergstedt förklaring till begreppet mångkulturell som enligt de innebär att det är flera nationaliteter, etniciteter och kulturer som representeras (Lorentz & Bergstedt 2016, s.16). Alla intervjupersoner anser att utbilda eleverna om det mångkulturella samhället är väsentligt eftersom det är så verkligheten ser ut idag. Att spegla samhället i undervisningen är grundläggande eftersom om man har “den sammansättningen ute i samhället som vi har, så måste vi ju ta in det i undervisningen” (Intervjuperson B). Rubinstein Reich & Tallberg Broman menar att läraren är den bro och förmedlare till eleverna och har en tongivande roll att interagera eleverna in i samhället och de kulturer som finns (Rubinstein Reich & Tallberg Broman 2000). Choi & Lee skriver i sin studie att en utbildning om det mångkulturella samhället är inte endast för en specifik grupp utan alla elever har en fördel att lära sig om de olika kulturer som finns i klassrummet. De menar att det

hjälpel eleverna att bygga relationer med varandra (Choi & Lee 2020, s.12). Alla intervjupersoner anser att det är positivt att grupper mixas eftersom det leder till att man får flera olika perspektiv i undervisningen, vilket endast är något positivt för både eleverna och lärarna. Att utbilda eleverna om det mångkulturella samhället leder till att man ökar förståelsen för varandras synsätt och kulturer. Lahdenperä menar att ett interkulturellt förhållningssätt i ett klassrum som innehåller olika kulturer skapar en samhörighet i samhället bland kulturer och grupper som finns. Det är därför viktigt att redan i skolan bilda eleverna i det området för att de ska respektera samhället (Lahdenperä 2004). Detta menar Ayesh Alsubaie i sin studie ska lära eleverna att respektera och tillämpa den kultur som sina klasskamrater har, som i sin tur ska leda till att man överkommer de kulturella skillnaderna i klassrummet. Ayesh Alsubaie menar att ett sådant förhållningssätt strävar efter en interkulturell integration i klassrummet (Ayesh Alsubaie 2015, s.88). Att utveckla ett interkulturellt perspektiv menar Lahdenperä ska hjälpa eleverna att respektera andra synsätt i samhället (Lahdenperä 2004).

Det ökar förståelsen för varandras alltså synsätt och kulturer och var man kommer ifrån, hur man tänker framför allt. Därför att när vi träffas ute i samhället sen i olika sammanhang, så vi får ett bättre samhälle om folk förstår varandra var man kommer ifrån och varför folk gör som man gör. Har man då fått gå i skolan tillsammans till exempel så tror jag det gynnar samhället på lång sikt (Intervjuperson A).

Två av intervjupersonerna poängterade kring att det är viktigt att utveckla det källkritiska tänkandet hos eleverna. Eleverna ska försöka förstå hur man tänker och varför man gör som man gör beroende på vart man kommer ifrån. Sedan är det väsentligt att utveckla den källkritiska aspekten hos eleverna för att få de att förstå att det inte bara finns ett perspektiv som är det rätta.

Att utbilda eleverna och få dem att förstå att det finns flera perspektiv i samhället är jätteviktigt. Men sen är det ännu viktigare att faktiskt utveckla det här kritiska tänkandet i dem och att det faktiskt gynnar de i livet. Men sen är det bra med det eftersom man lär de respektera andra människors åsikter och får en att förstå att det bara inte finns en rätt åsikt. Man lär sig även att respektera de som har en annan kulturell bakgrund än vad man har själv vilket är superviktigt att förmedla (Intervjuperson D).

Alla intervjupersoner uttrycker att det är en sorts rutin och en vardag att förhålla sig till det mångkulturella klassrummet och använda sig av ett förhållningssätt som är interkulturellt. Men trots det finns det en viss osäkerhet bland intervjupersonerna kring vad det interkulturella uppdraget egentligen innebär. Det är något som de inte riktigt tänker på eftersom det är en så

stor del av vardagen och det övergripande uppdraget i att fostra samhällsmedborgare. Lahdenperä definierar begreppet interkulturell som möten med “människor med olika språk och kulturer kommunicerar med och påverkar varandra”. Undervisningen eller uppdraget fokuserar på de kulturella aspekterna där kunskapsbildningen sker i omgivning med andra människor (Lahdenperä 2004, s.24).

Jag kan inte definiera det på något sätt, alltså. Det är ju min vardag. Jag är ju i dem klassrummen hela dagarna och det är liksom bara nej, det är jobbet, det är ett övergripande uppdrag som vi har (Intervjuperson A).

Det övergripande uppdraget att fostra samhällsmedborgare är det uppdrag som intervjupersonerna förhåller sig till. För att man ska förstå hur saker och ting tas emot i samhället så måste man stå för en majoritetskultur kring hur saker ser ut i verkligheten. Intervjupersonerna anser därför att det är viktigt att gemensamt diskutera om det mångkulturella samhället och de perspektiv som finns för att lära sig vilka beteenden som accepteras. Utifrån Lahdenperä kallas detta ett kulturkontrastivt perspektiv och ingår i en del av en interkulturell läroprocess där eleven ska lära känna andra sätt att “tänka och värdera” (Lahdenperä 2004, s.25). Ingen av intervjupersonerna uttryckte att de använder sig av det interkulturella uppdraget på något explicit sätt utan de menar att det bara tillkommer naturligt i undervisningen eftersom klassrummet är mångkulturellt. Intervjuperson C uttrycker att undervisa i ett mångkulturellt klassrum med ett interkulturellt förhållningssätt går inte att inte använda eftersom “för att få delaktigheten och få infallsvinklar och allting som så är det helt naturligt att använda ett sådant förhållningssätt”. I artikeln av Obondo, Lahdenperä & Sandevärn ser även vissa lärare där att ett klassrum som är varierat är en fördel eftersom man har en möjlighet att lära sig av varandra och se nya perspektiv, men även uppleva nya kulturer (Obondo, Lahdenperä & Sandevärn 2016, s.185). Lorentz & Bergstedt menar att det interkulturella lärandet sker genom att det finns “olika kulturella beteenden, normer, värderingar, kunskap och tankar hos olika individer med skild etnisk eller kulturell bakgrund” som påverkar samhället runt om oss (Lorentz & Bergstedt 2016 s.31). Två av intervjupersonerna poängterar att det är mycket lättare att undervisa i ett mångkulturellt klassrum eftersom det är så verkligheten ser ut. Säljö menar att skolan är den verksamhet som elever får möta och interagera med olika kulturer som finns ute i verkligheten (Säljö 2014).

Förutom det skulle jag säga att det är mycket lättare att undervisa i ett klassrum som är just mångkulturellt eftersom det är ju så verkligheten ser ut och det blir ju mycket

lättare att ta upp olika perspektiv eftersom flera kanske kan relatera eller vet mer om ämnet än exempelvis andra elever då. Det blir ju mycket lättare att föra vidare diskussionen och främst skapa en diskussion när det är flera perspektiv som får lysa igenom (Intervjuperson D).

För att få eleverna att relatera till undervisningen använder alla intervjupersoner av olika exempel om de kulturer och bakgrunder som finns i klassrummet eller elevernas erfarenheter. Men det som är väsentligt för intervjupersonerna är att det är okej med eleverna att man använder deras kulturer eller bakgrunder som exempel. Eleven ska aldrig vara någon sorts representant för sin kultur, utan det är viktigt att man försäkras sig att det är okej att man tar upp de olika exemplen och jämför de olika kulturerna. Witsel poängterar i sin studie att använda och ha kunskaper om olika kulturer och applicera dessa färdigheter i praktiken skapar en innehållsrik interkulturell miljö i klassrummet (Witsel 2015, s.6). Förutom att ta upp olika kulturer och bakgrunder i undervisningen uttrycker intervjuperson C att man även jämför olika länder som eleverna kanske kommer ifrån eller har familj som kommer därifrån. Det ska bidra med att eleverna relaterar mer till undervisningen och förhoppningsvis göra det roligare. Detta kan tolkas utifrån Lahdenperä och det interkulturella perspektivet kring att skapa en interkulturell läroprocess i undervisningen. Lahdenperä menar att för att få in detta i undervisningen kan man basera innehållet på de "erfarenheter, upplevelser och kunskaper" som eleverna har. Detta ska skapa en sorts inlevelse i praktiken och få eleverna att förstå andra människors situation (Lahdenperä 2004, s.24). Intervjuperson A uttrycker att han tar exempel som han använder i undervisningen som han vet att eleverna kan relatera till och väljer bort sådant material som de kanske inte skulle känna igen. Men förutom detta och en individanpassning i undervisningen uttrycker alla intervjupersoner att de inte gör något annorlunda för att anpassa undervisningen. Utan de förhåller sig till samhället. Att förhålla sig till samhället och dess förhållanden utgör det tredje perspektivet i att skapa en interkulturell läroprocess i undervisningen. Lahdenperä menar att undervisa om samhället och de värderingar och tolkningar som finns om de kulturer och grupper leder till en sorts "känslomässig bearbetning av den egna etnocentrismen". Att förhålla sig till samhället leder till att man konfronterar en mängd olika synsätt och perspektiv (Lahdenperä 2004, s.25).

Det är samma, trösklarna som man som lärare måste komma över är detsamma. Jag gör ingen skillnad så. Utan jag ska försöka skapa intresse och visa vad som är poängen med det är. Vad syftet är med undervisningen och varför man tjänar på det (Intervjuperson C).

När det kommer till ett gemensamt förhållningssätt i undervisningen har det skapats en sorts diskrepans (en skillnad) mellan lärarna och eleverna, uttrycker intervjuperson A. Detta gäller synen på fusk som eleverna har svårt att förstå, alltså vad som räknas som fusk och vad som inte gör det. Detta påverkar det gemensamma förhållningssättet eftersom det skapar en utmaning i det mångkulturella klassrummet för läraren på grund av att eleverna har en annan syn kring upplevelsen. Intervjuperson B uttrycker att kulturkrockar i det mångkulturella klassrummet har förekommit efter att vissa elever har ifrågasatt hennes auktoritet på grund av att hon är en kvinna. Detta påverkar det gemensamma förhållningssättet i undervisningen eftersom det gör det svårt för läraren att fortsätta med undervisningen och samtidigt hantera en sådan händelse. Detta påverkar även relationen mellan läraren och eleven eftersom det till en början inte finns tillit att bygga den professionella relationen utifrån. Detta uttrycker Ayesh Alsubaie även i sin studie, där en kulturell miljö som är främmande kan skapa ett tillitsproblem som påverkar elevens akademiska prestationer. Dessa upplevelser som intervjupersonerna har gått igenom kan ses utifrån det sociokulturella perspektivet. Att eleverna har en annan syn på fusk eller ifrågasätter en kvinnas auktoritet och som lärare har med deras kontext att göra. Detta skapar skilda kontextualiseringar jämfört med lärarnas syn på ämnet och resulterar i varierande resultat för sina handlingar (Säljö 2014). Men att få tillgång till en professionell utvecklingsmöjlighet menar Ayesh Alsubaie i sin studie kan hjälpa läraren hur de ska hantera sådana utmaningar och andra utmaningar som man kan stöta på i det mångkulturella klassrummet (Ayesh Alsubaie 2015, s.86).

5.5 Sammanfattande resultat

Resultatet av intervjuerna kodades in i tre olika teman utifrån de frekventa upplevelserna som lärarna uttryckte att de stött på i det mångkulturella klassrummet. Flera av intervjupersonerna uttryckte att tiden hade en stor påverkan på undervisningen. Det tar tid och energi att försöka anpassa (individanpassa) undervisningen efter varje elev och behov. När det kommer till att undervisa i ett mångkulturellt klassrum är det allt fler elever som man måste tänka på vilket kräver mycket mer energi. Att planera undervisningen tar tid vilket leder till att man inte hinner med det som man har planerat eftersom mycket annat kan komma emellan. Där uttryckte några av lärarna att störningsmoment kan förekomma som påverkar undervisningen, som exempelvis elever som är högljudda eller pratar. Några av intervjupersonerna uttryckte även att återhämtningstiden påverkas när man undervisar i ett mångkulturellt klassrum efter man inte alltid hinner med det man har planerat. När man inte hinner med sin planering uttryckte två av

lärarna att man får en känsla av skuld och att man gör eleverna besvikna på grund av att man inte hinner med det man hade i sin lektionsplanering. Flera av intervjupersonerna uttryckte att de flesta kunskaper som de har utvecklat i det mångkulturella klassrummet är utifrån erfarenheter. Lärarna har inte fått någon utbildning/kurs i hur man ska undervisa i ett mångkulturellt klassrum eller hur man ska inta ett interkulturellt förhållningssätt. Trots det har lärarna en bra uppfattning om vad begreppet mångkulturell innebär och hur väsentligt det är att utbilda eleverna om det mångkulturella samhället och ser det som en vardag. De anser att det är viktigt att grupper mixas så undervisningen får flera perspektiv och där kan man utveckla det källkritiska tänkandet hos eleverna. Flera av intervjupersonerna hade önskat att de hade fler verktyg att använda sig av kring hur utmaningar ska hanteras i läroplanen när de var nyexaminerade. Det förekommer en viss osäkerhet bland lärarna om vad det interkulturella uppdraget innebär och hävdar att det inte är något de tänker på eftersom det redan är en stor del av vardagen. Lärarna har fått lära sig hur man hanterar olika svårigheter och utmaningar själva och tillsammans med kollegor. Ingen av lärarna sitter aktivt och utvecklar sina kunskaper om det mångkulturella samhället utan allt kommer från erfarenheter från eleverna, undervisningen, leva i samhället och att vara lärare. Dessa kunskaper tycker lärarna gynnar undervisningen och eleverna eftersom de får förståelse för flera olika perspektiv. Lärarna har utvecklat egenskaper som de anser är viktiga att ha i ett mångkulturellt klassrum, vilket är att vara öppen, lyhörd, förstå eleverna, vara tolerant, nyfiken, ha mycket energi, skapa professionella relationer och visa att man bryr sig om eleverna. Dessa egenskaper skapar en positiv och trygg miljö där eleverna kan känna sig bekväma och öppna upp sig för diskussioner. Lärarna uttryckte att det är viktigt att man förhåller sig inom ramarna och får absolut inte kränka eller vara elak mot någon. Det gäller att visa respekt. Några av lärarna uttryckte att mindre grupper bidrar till en bättre kvalitet och gör det lättare att driva undervisningen. Detta leder till att eleverna fokuserar och interagerar lättare. Lärarna använder sig av elevernas kulturer, bakgrunder, erfarenheter och jämför olika länder om det självklart är okej för de för att få de att relatera till undervisningen. Det är viktigt att använda material som eleverna kan relatera till. Utöver detta gör lärarna inget annorlunda för att anpassa undervisningen utan förhåller sig till samhället. Diskrepans kan skapas mellan läraren och eleven utifrån deras synsätt eftersom de båda anser att de är det rätta.

6. Diskussion och slutsats

I detta avsnitt diskuterar jag studiens resultat, studiens syfte och de tre frågeställningar som undersökningen fokuserade på. Syftet med undersökningen var att studera lärares förutsättningar för och upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum och hur de förhåller sig till det interkulturella uppdraget. I avsnittet kommer jag att diskutera och dra en slutsats på undersökningens tre frågeställningar. Frågeställningarna kommer att användas som rubriker för avsnittet. Detta för att göra det lätt och tydligt att läsa. Jag avslutar med att diskutera avsnitt 7. Vidare forskning av studien. Undersökningen går i linje med vad tidigare forskning har sagt. Studien bidrar även till ett nytt perspektiv där vi får reda på vad lärare i en ort i Stockholms län har för upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum och hur de förhåller sig till det interkulturella uppdraget.

6.1 Vilka utmaningar stöter lärare på i det mångkulturella klassrummet?

Utifrån resultatet av intervjupersonerna tycks det att lärare stöter på ett flertal olika utmaningar i det mångkulturella klassrummet. Tiden är den utmaning som förekom och hade mest påverkan på undervisningen i det mångkulturella klassrummet. I detta ingår en utmaning i att försöka individanpassa undervisningen efter varje elev och de behov som han eller hon kan ha. Detta tar mycket tid eftersom det ingår en planering men även en sorts förståelse kring vad det är eleven behöver hjälp eller stöttning i och hur man ska gå tillväga. Att veta hur man ska hjälpa eleverna kräver en erfarenhet och kan vara ett stort problem för lärare som är nyexaminerade då de inte vet hur stöttningen ska gå till på bästa sätt. Detta menar lärarna tar mycket tid och energi från sin vardag och påverkar återhämtningstiden. Dels för att det tar mycket tid att planera undervisningen men även för att man inte alltid hinner med allt i sin planering. Att agera i ett mångkulturellt klassrum är en utmaning i sig eftersom det är många elever som har olika behov och förväntningar från läraren. Detta tar mycket energi att handskas med vilket tiden inte alltid räcker till. Detta påverkar kvaliteten i undervisningen på grund av att lärare inte får chansen att återhämta sig. För att lärare ska hinna med sitt arbete bör extra resurser eller någon form av stöd ges, detta för att de inte ska bli utmattade men även för att kunna driva undervisningen med den kvalitet som skolans uppdrag förespråkar. En utmaning som lärare stöter på i det mångkulturella klassrummet är störningsmoment som att elever är högljudda och pratar i lektionen. Detta påverkar undervisningstiden vilket leder till att de inte hinner med lektionsplaneringen. Detta påverkar elevernas kunskapsbildning eftersom de inte får den

undervisning och kvalité som är angivet på grund av att tiden inte räcker till. En utmaning är att undervisa i ett större mångkulturellt klassrum eftersom det påverkar kvaliteten i undervisningen på grund av att man stöter på olika former av problematik. Mellan lärare och elever har det skapats en sorts diskrepans där man ser olika på saker och ting. Ett exempel på detta  r en utmaning kring hur elever ser på fusk och kvinnans auktoritet i rollen som lärare. Detta har skapat en utmaning för läraren att försöka forma och bilda eleven i att se fler perspektiv kring ärendet. F r läraren gäller det att få eleven att vara öppensinnad och att det inte bara finns ett perspektiv eller en sanning.

6.2 Hur ser lärare på att inta ett interkulturellt förhållningssätt i undervisningen?

Lärarna från intervjuerna har fått sina uppfattningar om att inta ett interkulturellt förhållningssätt från de erfarenhetsbaserade kunskaperna. De kunskaper och erfarenheter som lärarna har fått om det mångkulturella klassrummet använder de i undervisningen. Men detta kan vara problematiskt i praktiken eftersom man inte har kunskaperna om vad det interkulturella förhållningssättet egentligen innebär. Här skapas det en sorts svårighet för lärare eftersom de f r gissa sig till vad förhållningssättet innebär, samt hur man ska använda det i undervisningen med hjälp av sina egna och andra lärares erfarenheter. Utifrån sina erfarenheter har lärarna utvecklat egenskaper som de anser gynnar undervisningen i det mångkulturella klassrummet. Egenskaper som att vara öppen, lyhörd, tolerant, nyfiken, ha mycket energi och kunna skapa professionella relationer ska gynna det interkulturella förhållningssättet i undervisningen. Att skapa tillit till sina elever anser flera av lärarna gynnar undervisningen i det mångkulturella klassrummet eftersom det f r eleverna att öppna upp sig för kommunikationer. Detta bidrar till en trygg miljö i klassrummet som f r eleverna att v ga interagera med varandra och öppna upp sig för olika diskussioner. Att skapa relationer med sina elever ska skapa en interkulturell kommunikation. Lärarna  r inte medvetna om att detta  r att inta ett interkulturellt förhållningssätt i undervisningen utan detta förhållningssätt menar de sker naturligt i ett klassrum som  r mångkulturellt. Utifrån deras egenskaper som de har utvecklat intar lärarna en interkulturell miljö i klassrummet. Lärarna ser sitt uppdrag i klassrummet som att utbilda eleverna om samhället och vara den bro och förmedlare mellan klassrummet och hur verkligheten ser ut. De ser det som tongivande roll att bilda eleverna om hur samhället ser ut och vilka kulturer och bakgrunder som finns. För att få eleverna att relatera till undervisningen på något sätt väljer de att använda sig av deras bakgrunder, kulturer och

erfarenheter. Att använda sig av olika exempel från eleverna ska bidra till olika perspektiv i undervisningen, vilket är en del i en interkulturell läroprocess.

Att inte använda sig av ett interkulturellt förhållningssätt skulle inte funka eftersom man behöver få delaktigheten och infallsvinklarna i ett mångkulturellt klassrum. Att inte inta ett interkulturellt perspektiv i en klass som är mångkulturell anser jag nästintill omöjligt. Detta eftersom det sker automatiskt i klassrummet när elever diskuterar och interagerar med lärare, sina klasskamrater och materialet i undervisningen. Dynamiken i klassrummet drivs av ett flertal perspektiv eftersom alla har olika kulturer, bakgrunder och erfarenheter. För att få eleverna att relatera till undervisningen väljer lärarna material som de vet att de kommer känna till. Vilket får eleverna att engagera sig i diskussioner vilket ökar deras akademiska prestationer eftersom det är något som de känner till. Det lärarna gör svarar till statsmaktens interkulturella uppdrag trots att de inte tänker på det. De anser att detta sker automatiskt utan att det är något som de tänker på i sin vardag. Det interkulturella förhållningssättet anser de är något som redan är inbakat i det övergripande uppdraget i att fostra och bilda elever till goda samhällsmedborgare. Det är inget explicit och precist som de utför utan det tillkommer med undervisningen i det mångkulturella klassrummet och är svårt att undvika.

6.3 Vilka resurser har lärare i form av utbildning, fortbildning och handledning samt vilket stöd anser lärare att de kan komma att behöva i det mångkulturella klassrummet?

Att vara lärare är en viktig roll och man har därför ett stort ansvar och en skyldighet att fostra och bilda människor till goda samhällsmedborgare. Alla lärare från intervjuerna hade en gymnasieläroutbildning och är behöriga i minst två ämnen. Men inga av lärarna hade fått någon utbildning i hur man undervisar i en mångkulturell klass eller hur man intar ett interkulturellt förhållningssätt i undervisningen. Utan alla kunskaper de har fått kommer från erfarenheter av att ha rollen som lärare. Utbildningen som de har fått all kunskap ifrån är klassrummet och skolan. Det är efter flera års undervisning och erfarenheter från olika klassrumsmiljöer som lärarna har lärt sig att hantera de utmaningar och svårigheter som de har stött på. Med hjälp av framförallt sina kollegor i skolan har de haft varandra som stöttepelare och hanterat utmaningar och motgångar tillsammans. Flera av lärarna hade önskat att det fanns mycket mer verktyg i läroplanen kring hur man ska hantera vissa utmaningar i det mångkulturella klassrummet. De hade önskat att det framkom hur man ska förhålla sig till den interkulturella utbildningen men har fått all kunskap från erfarenheter istället. Den

erfarenhetsbaserade kunskapen är en resurs i praktiken och ger mycket i undervisningen men det kan även finnas en problematik i det. Problematiken är att man inte guidas av en teoretisk kunskap och då tänker man om en erfarenhetsbaserad kunskap är ett säkert verktyg för att på ett bra sätt svara på policyn i Europarådet, styrdokumentet och riksdagsbeslutet. Kan erfarenhetsbaserade kunskaper bidra med en risk i undervisningen och vad för konsekvenser för skolväsendet kan skapas? Självklart är det en fördel att använda dessa kunskaper ifall man inte har fått en utbildning om hur man ska förhålla sig till det interkulturella uppdraget, men det kan finnas en risk. Att få en utbildning i hur man ska hantera det mångkulturella klassrummet hjälper till att skapa en positiv miljö eftersom man lär sig hur man ska hantera och undervisa elever med olika kulturer och bakgrunder. Att få en utbildning i att förhålla sig till en interkulturell undervisning leder till att man lär sig jämföra, respektera och dra egna slutsatser kring olika perspektiv. Att få kunskaper i hur man ska göra leder till att man förmedlar detta till sina elever och på detta sätt så ökar man deras akademiska prestationer, eftersom man lär dem att se olika synsätt och perspektiv som finns i samhället. Man lär eleverna hur man även förhåller sig kritiskt i ett samhälle som har mycket information. Med detta uttrycker lärarna att de behöver stöd. De behöver stöd i att kunna återhämta sig framförallt. Tiden räcker inte till i undervisningen eftersom det tar mycket energi och tid att planera för att undervisningen ska bli bra. Därför behöver lärarna tid och stöttning i att kunna återhämta sig för att utbildningen ska drivas med en kvalitet. Lärarna uttrycker att de även behöver stöd i att få mindre klasser att undervisa i för att de anser att kvaliteten blir mycket bättre. Eleverna kan fokusera mer eftersom det är inte lika mycket störningsmoment som att elever pratar eller är högljudda. Man kan lättare fånga eleverna på detta sätt och få dem att interagera med varandra i det mångkulturella klassrummet.

7. Vidare forskning av studien

För att studera detta ämne vidare kan man fokusera på att använda sig av observationer som metod för att se vilka utmaningar lärarna stöter på och hur de faktiskt förhåller sig till det interkulturella uppdraget i undervisningen. Att använda sig av observationer gör det lättare att se hur man faktiskt använder ett interkulturellt förhållningssätt i praktiken. Eftersom i observationer kan man göra saker omedvetet som man inte riktigt tänker på till skillnad om man ska intervjuas och berätta om det man har utfört. Att använda sig av en kombination av både observationer och intervjuer gör att man får mer underlag i att besvara syftet och de valda frågeställningarna i undersökningen.

Referenslista

Ahrne, G. & Svensson, P. (2015) *Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I: Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). Handbok i kvalitativa metoder 2., uppl., Stockholm: Liber.*

Airio, S. (2010). *Utmanande och givande. Lärares tankar om arbete i ett mångkulturellt klassrum.* Nordiska språk: Vasa universitet. [2021-11-08]

Ayesh Alsubaie, M. (2015). Examples of Current Issues in the Multicultural Classroom, *Journal of Education and Practice* 6(10) s86-89. [2021-11-09]

Beijer, M (red.) (1986). *Interkulturellt synsätt i undervisning och läromedel.* Stockholm: Skolöverstyr. (SÖ).

Borgström, M. (2004). Lärares interkulturella kompetens i undervisningen. I: Lahdenperä, P., (red) 2004. *Interkulturell pedagogik i teori och praktik*, Lund: Studentlitteratur.

Bryman, A. & Nilsson, B. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* Tredje upplagan., Stockholm: Liber.

Christoffersen, L. & Johannessen, A. (2015). *Forskningsmetoder för lärarstudenter.* 1. uppl. Lund: Studentlitteratur.

Cummin, J. (2005) Andraspråksundervisning för skolframgång – en modell för utveckling av skolans språkpolicy. I: Naucclér, K (red.), Symposium 2000 – *Ett andraspråksperspektiv på lärande* (s. 86-107). Stockholm: Sigma förlag. [2021-11-13]

Cummins, J. & Wadensjö, P. (2017). *Flerspråkiga elever: effektiv undervisning i en utmanande tid* Första utgåvan., Stockholm: Natur & Kultur.

Dalen, M. (2015). *Intervju som metod 2.,* utök. uppl., Malmö: Gleerups utbildning.

Europarådet (u.å). Plurilingual and intercultural language education: Definition and Founding Principles. [2021-11-14]

Europarådet (u.å). INTERCULTURAL CITIES POLICY BRIEFS, Urban policies for intercultural education. [2021-11-14]

Fejes, A. & Thornberg, R. (2019). *Handbok i kvalitativ analys* Upplaga 3., Stockholm: Liber.

Fredriksson, U. & Wahlström. (1997). *Skola för mångfald eller enfald: om interkulturell undervisning*, Stockholm: Legus.

- Fryk, L. (2016) Hammarkullepedagogiken – en omgestaltande resa. I: Haraldsson Sträng, M., (2016). *Värdegrund och mångkultur i handling: i förskola, skola och andra pedagogiska verksamheter* 1. uppl., Stockholm: Liber.
- Lahdenperä, P. (2004) Interkulturell pedagogik - vad, hur och varför?. I: Lahdenperä, P., (red) 2004. *Interkulturell pedagogik i teori och praktik*, Lund: Studentlitteratur.
- Lahdenperä, P. (2004). Att utveckla skolan som interkulturell lärandemiljö. I: Lahdenperä, P., (red) 2004. *Interkulturell pedagogik i teori och praktik*, Lund: Studentlitteratur.
- Leeman, Y.A.M. (2003). School Leadership for Intercultural Education. *Intercultural education (London, England)*, 14(1), pp.31–45. DOI: 10.1080/1467598032000044638. [2021-11-09]
- Skolverket (2011). *Läroplan (Gy11) för gymnasieskolan*. Stockholm: Skolverket [2021-11-23]
- Lorentz, H, & Bergstedt, B. (2016). *Interkulturella perspektiv: pedagogik i mångkulturella lärandemiljöer 2.*, [rev.] uppl., Lund: Studentlitteratur.
- Lorentz, H. (2016). Interkulturell pedagogisk kompetens. I: Lorentz, H. & Bergstedt, B, (2016). *Interkulturella perspektiv: pedagogik i mångkulturella lärandemiljöer 2.*, [rev.] uppl., Lund: Studentlitteratur.
- Obondo, M.A., Lahdenperä, P. & Sandevärn, P., (2016). *Educating the old and newcomers: Perspectives of teachers on teaching in multicultural schools in Sweden*. *Multicultural Education Review*, 8(3), pp.176–194. DOI: 10.1080/2005615X.2016.1184021. [2021-11-12]
- Rubinstein Reich L. & Tallberg Broman I. (2000). *Den svenska skolan i det mångkulturella samhället: konsekvenser för lärarutbildningen*, Malmö: Lärarhögskolan.
- SCB (Statistiska Centralbyrån). (2021). *Asylsökande i Sverige* [Elektronisk]. Stockholm: SCB. Tillgänglig: <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/asylsokande-i-sverige/> [2021-11-13]
- Skolverket (2021). Interkulturalitet, Pirjo Lahdenperä, professor i pedagogik. Stockholm: Skolverket. [2021-11-23]
- Soobin, C. & Lee, W.S., (2020). Enhancing Teacher Self-Efficacy in Multicultural Classrooms and School Climate: The Role of Professional Development in Multicultural Education in the United States and South Korea, *AERA Open* 6(4), s. 1–17, DOI: <https://doi.org/10.1177/2332858420973574> [2021-11-12]

Stier, J. & Sandström, M. (2009). *Interkulturellt samspel i skolan* 1. uppl., Lund: Studentlitteratur.

Stier, J. (2019). *Kulturmöten: en introduktion till interkulturella studier* Tredje upplagan., Lund: Studentlitteratur.

Säljö, R. (2014). *Lärande i praktiken: ett sociokulturellt perspektiv* 3. uppl., Lund: Studentlitteratur.

Utbildningsdepartementet (1983) *Olika ursprung - gemenskap i Sverige: utbildning för språklig och kulturell mångfald: huvudbetänkande* (SOU 1983:57). Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Ulla Eriksson-Zetterquist, U & Ahrne, G. (2015). Del II. Att få kunskap om samhället genom... Intervjuer. I: Ahrne, G. & Svensson, P, (2015). *Handbok i kvalitativa metoder* 2., [utök. och aktualiserade] uppl., Stockholm: Liber.

Vetenskapsrådet, (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet. [2021-12-04]

Witsel, M. (2003). Teaching and learning issues in the multicultural classroom, *Proceedings of Effective Teaching and Learning Conference*, Griffith University, Nathan, Qld. doi: 1120; 991012820552602368

Bilagor

Bilaga 1. Brev till lärarna

Hej pedagoger!

Jag heter Alexandra Afram och läser Ämneslärarutbildning med interkulturell profil med inriktning mot gymnasieskolan vid Södertörns högskola och ska nu skriva mitt självständiga arbete.

Min studie kommer handla om att undersöka lärares upplevelser av att undervisa i ett mångkulturellt klassrum.

Ert deltagande i studien är väsentligt för att kunna göra det möjligt att utföra studien och skulle därför vara tacksam ifall ni vill bidra med era kunskaper kring ämnet. Jag kommer att förhålla mig till Vetenskapsrådets fyra forskningsetiska överväganden, informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet under hela undersökningen.

Jag behöver veta ifall ni ger ert samtycke till att delta i studien där personuppgifter som namn kommer att hållas anonyma genom hela undersökningen. För att jag ska kunna analysera datamaterialet kommer jag att behöva spela in intervjuerna. Deltagandet är självklart frivilligt och ni får avbryta intervjun när som helst. Syftet och frågeställningarna i studien kan komma att ändras under forskningsprocessen.

Om ni har några frågor eller funderingar är ni välkomna att kontakta mig via e-post:

Tack på förhand,
Alexandra Afram

Jag samtycker till att delta i studien:

Namn: _____

Underskrift: _____

Datum: _____

Bilaga 2. Intervjuguide

Inledande frågor

- Hur gammal är du?
- Vad för utbildning har du?
- Hur länge har du arbetat som lärare?
- Hur länge har du arbetat i XXX gymnasieskolan?
- Vilket/vilka ämnen undervisar du i?
- Varför ville du bli lärare?
- Finns det något ämne du tycker är roligast att undervisa i?
- Hur skulle du beskriva din skola?
- Finns det många olika nationaliteter, kulturer och etnicitet i skolan?
- Skulle du beskriva din skola som mångkulturell? Berätta

Intervjupersonens åsikter och synpunkter

- Hur skulle du definiera begreppet interkulturell pedagogik?
- Vad anser du begreppet mångkulturell innebär?
- Tycker du att en utbildning om det mångkulturella gynnar samhället?
- Vilka fördelar anser du finns med att använda sig av en utbildning om det mångkulturella samhället i klassrummet?
- Vad anser du skolans interkulturella uppdrag innebär?
- Vad/vilka kompetenser anser du är viktiga att ha som lärare i en mångkulturell skola?
- Vad för egenskaper är viktiga att ha som lärare i det mångkulturella klassrummet?
Hur påverkar dina egenskaper eleverna och undervisningen?

Specifika frågor

- Finns det några utmaningar som du stött på när du undervisat i en klass som är mångkulturell? - Hur hanterar du utmaningarna?
- Har du några erfarenheter av att vara en lärare i ett mångkulturellt klassrum? I så fall berätta.
- Hur gör du när du planerar en lektion för en mångkulturell klass?
- Om du använder dig av elevernas kulturer och bakgrunder i undervisningen, hur gör du?
- Vad är viktigt att tänka på när man planerar och undervisar en lektion i ett mångkulturellt klassrum?
- Vad för stöd får du från skolan för att genomföra det interkulturella uppdraget? Är det tillräckligt?
- Hur använder du dig av det interkulturella uppdraget i undervisningen?
- Får du någon speciell undervisning/utbildning kring hur du ska undervisa i ett mångkulturellt klassrum?
- Har du fått någon utbildning kring hur du ska förhålla dig till det interkulturella uppdraget?
- Är läroplanen ett stöd för dig kring hur du ska förhålla dig till det interkulturella uppdraget?

- Vad gör du själv för att utveckla dina kunskaper i det mångkulturella samhället? Finns det olika metoder som du förhåller dig till?
- Hur planerar du undervisningen? - Känner du att det är tillräckligt?